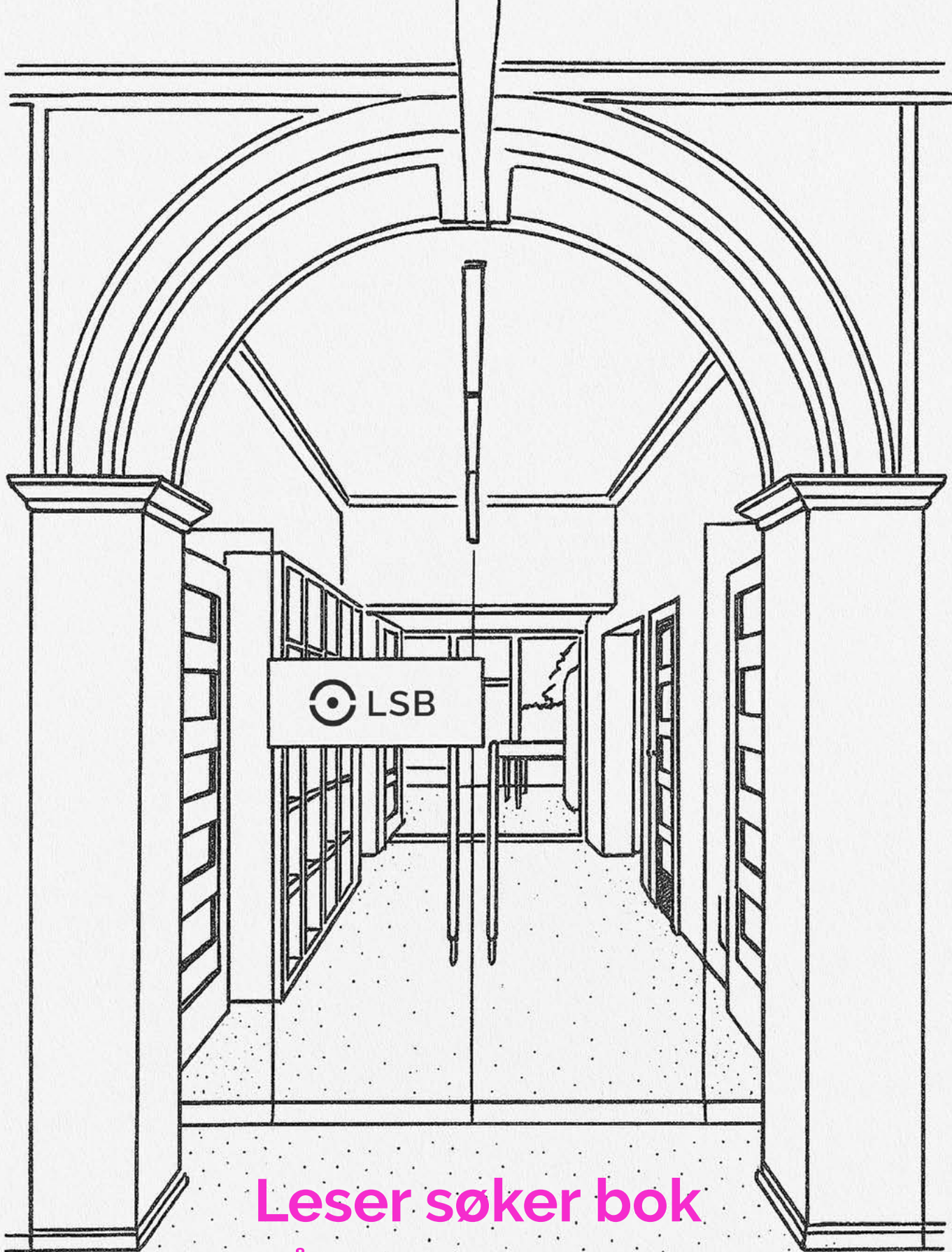

Leser søker bok
ÅRSMELDING 2024

2024 oppsummert i tall

- 4200 mottakere av vårt månedlige nyhetsbrev
- 10 nye mottakere av Leser søker bok sin utmerkelse Ordknappen
- 11 tildelinger av utviklingsstøtte
- 12 utgivelser støttet av Leser søker bok
- 10 priser, utmerkelser og nominasjoner til bøker støttet av Leser søker bok
- 1 nominasjon til ALMA-prisen
- 3 landsdekkende leselystprosjekter
- 12 LSB-støttede titler ble sendt til Bok til alle-bibliotekene
- 360 bibliotek i Bok til alle-nettverket

FORMÅL

Leser søker bok (LSB) er en forening som jobber for at alle skal ha tilgang til gode bøker. En av tre voksne og hver femte skoleelev har lesevaner i en eller annen form. Det er et problem for den enkelte og en stor utfordring for samfunnet. LSB jobber for at det skal utvikles flere bøker for alle lesere, at bøkene skal være lette å få tak i, og at de formidles bredt.

Vi gir støtte til forfattere, illustratører, tegneserieskapere og forlag som ønsker å gi ut bøker som inkluderer mennesker med ulike leseevner. Vi støtter vanligvis mellom 10 og 15 utgivelser hvert år.

For at alle skal ha tilgang til bøkene vi støtter, samarbeider LSB med 360 bibliotek fordelt på alle landets fylker. Disse bibliotekene kalles Bok til alle-bibliotek. Bibliotekene mottar to bokpakker fra oss i året og disse bøkene skal være tilgjengelig og godt synlig i biblioteket. Bibliotekarene deltar på inspirasjonssamlinger og har god kunnskap om bøkene og de ulike utfordringene mange lesere har.

Bok til alle-bibliotekene organiserer også Lesevennordningen. Lesevenner er frivillige som leser høyt for folk som av ulike årsaker ikke kan lese selv. Lesevenner kan også være frivillige på språkkafeer.

Boksøk.no er LSB sin søketjeneste og bokbase for litteratur som også inkluderer de med leseutfordringer. Skjønnlitteratur og sakprosa som utgis i allmennmarkedet vurderes av våre rådgivere og bøker som passer for våre målgrupper formidles her. Boksøk.no gjør det enklere for lesere og formidlere å finne riktig bok til riktig leser.

LSB har flere nasjonale leselysttiltak for grunnskoler, ungdomskoler og videregående skoler.

KORT FORTALT

Mange strever med å lese. LSB jobber for at det skal finnes gode bøker for alle lesere. Vi støtter forfattere, illustratører, tegneserieskapere og forlag som vil lage bøker som er enkle å lese. Vi samarbeider med 360 bibliotek om å formidle bøker til leserne. I bokbasen Boksøk.no kan alle finne gode og tilrettelagte bøker.

INNHold

POLITIKK	6
SAMMENSLÅINGSPROSESS MED FORENINGEN !LES	8
BOKARBEID	12
TEGNSPRÅKPROSJEKT	24
PRISER OG UTMERKELSER	34
BIBLIOTEKSARBEID	42
SKOLEBIBLIOTEKPROSJEKTET	48
SYNLIGHET OG MEDIER	60
ARRANGEMENTER	76
LESELYSTPROSJEKTER	90
SAMARBEIDSPROSJEKTER	94
KURS OG FORMIDLING	98
INTERNASJONALT ARBEID	104
ORGANISASJON	108

- Styre og utvalg
- Administrasjon
- Medlemmer
- Styrets årsberetning til regnskapet 2024
- Resultat 2024
- Balanse 2024
- Noter

KORT FORTALT

LSB gjorde seg bemerket på flere arenaer i 2024.

Vi har jobbet aktivt for den nye leselyst-strategien og for å sikre rammevilkårene for LSB og bransjen. LSB jobber tett med litteraturfeltet om en god litteraturpolitikk. Vi jobber også politisk for å styrke landets skolebibliotek gjennom gruppa Aksjon skolebibliotek.

POLITIKK

LSB gjorde seg bemerket på en rekke arenaer i 2024. Med arrangementer, digital formidling, podkaster, leselysttiltak, innspill og publikasjoner, synliggjorde vi universell litteratur og formidling til lesere, formidlere, litteraturmiljøet og politikere. Flere undersøkelser viser en nedgang i lesing og endrede lese-mønstre. Lesing utvikler og bevarer språket, gir kunnskap, øker evnen til kritisk tenkning, er sosialt utjevne og skaper forståelse og empati. Og ikke minst, lesing gir gode opplevelser. En satsning på lesing er en investering i fremtiden og demokratiet. Arbeidet LSB gjør for å inkludere flere lesere og stimulere til lesing, er derfor viktigere enn noen gang.

LSB har gjort mye forarbeid i forbindelse med leselyststrategien. Daglig leder var blant annet representert i arbeidsgruppa som jobbet opp mot strategien. Leselyststrategien ble lansert under Litteraturfestivalen på Lillehammer i mai 2024. Strategien, som omfatter barn og unge, har gode intensjoner, men er lite konkret. Det gledelige er at LSB og Foreningen !les spesifikt er nevnt som viktige aktører som skal styrkes.

Daglig leder har deltatt med innlegg på flere innspillsmøter, litteraturlunsjer og høringer på Stortinget samt bidratt med flere skriftlige innspill, blant annet til statsbudsjettet, strategier og skolebibliotek. Det har i lengre tid blitt jobbet for styrkede rammevilkår for foreningen. I 2023 ble LSB styrket med én million ekstra. For 2025 ble LSB og Foreningen !les bevilget to millioner ekstra i tilskudd. Dette er en gledelig nyhet som styrker og

sikre arbeidet i foreningene, og inn i den kommende Stiftelsen LESE. – Leser søker bok og Foreningen !les gjør en veldig viktig jobb for at det skal finnes lesestoff for alle lesere. Med en styrking over statsbudsjettet 2025 vil de to organisasjonene kunne fortsette å jobbe langsiktig med formidling til ulike målgrupper over hele landet, sa Kulturminister Lubna Jafrey da statsbudsjettet ble lagt frem i oktober.

Daglig ledere i LSB og Foreningen !les har jobbet for å synliggjøre, sikre og styrke den nye stiftelsen. Blant annet via møter med KUD. Det har blitt sendt driftsøknad for 2026 for Stiftelsen LESE til Nasjonalbiblioteket.

LSB jobber tett med hele Litteraturbransjen. Blant annet via et kulturpolitisk samarbeid med jevnlig frokostmøter. En felles kronikk med tittelen: «Leselyststrategi uten mål og midler», ble publisert i Dagsavisen etter lanseringen av leselyststrategien.

For å oppnå et reelt kulturelt demokrati, er vi avhengige av gode skolebibliotek som når leserne vi jobber for. Alle må ha tilgang til kvalitetslitteratur i nærheten av stedet der de bor. LSB støtter derfor opp om Aksjon skolebibliotek. Aksjonen representerer foreninger og organisasjoner fra litteratur- og bibliotekbransjen.

KORT FORTALT

I 2024 har LSB og Foreningen !les gjort betydelige fremskritt i sammenslåingsprosessen. Prospera-stiftelsen har underveis bistått med juridisk og praktisk bistand. Årsmøtevedtakene i begge organisasjoner i mai, var enstemmige om å avvikle de to organisasjonene for å danne Stiftelsen LESE. Før årsslutt var daglige ledere på visning i nye lokaler i Torggata 5, med overtakelse våren 2025.

SAMMENSLÅINGSPROSESS MED FORENINGEN !LES

I løpet av 2024 har LSB og Foreningen !les gjort betydelige fremskritt i sammenslåingsprosessen. Administrasjonene og arbeidsgruppa bestående av styreledere, daglige ledere og tillitsvalgte, har jobbet godt sammen hele året.

Organisasjonenes tillitsvalgte gjennomførte en workshop der administrasjonene satte opp forslag til formål. Disse forslagene ble presentert og justert på flere arbeidsgruppemøter, hvor også organisasjonskart og fremdriftsplaner ble diskutert. En videre fremdriftsplan ble satt opp, med fokus på høsten etter årsmøtevedtakene og leveringen av en «plan for en mulig sammenslåing» til medlemsorganisasjonene. Et fellesmøte med begge administrasjoner ble holdt 7. februar på Litteraturhuset, hvor daglige ledere presenterte arbeidsgruppas arbeid og forslag. Etter møtet ble det sendt ut et notat til medlemsorganisasjonene, og arbeidsgruppa hadde flere møter for å planlegge og oppsummere videre arbeid.

Årsmøtevedtakene i begge organisasjoner i mai, var enstemmige om å avvikle de to organisasjonene for å danne en ny. For å styrke samholdet og samarbeidet, arrangerte daglige ledere et todagers seminar for administrasjonene i juni. Seminaret hadde tema arbeidsmiljø og organisasjonskultur, og inkluderte inspirerende foredrag, gruppearbeid og sosiale aktiviteter.

For å få juridisk og praktisk bistand i sammenslåingsprosessen, sendte daglig ledere inn en søknad om bistand fra Prospera-stiftelsen. Søknaden omfattet hjelp til avviklingen av de to eksisterende organisasjonene og opprettelsen av en ny. Det ble også søkt om bistand til å vurdere fordeler og ulemper ved medlemsorganisasjon og stiftelse. Hovedforskjellene på organisasjonsformene er at en forening er en interesseorganisasjon for medlemmene, mens en stiftelse er selveiende og skal kun arbeide for stiftelsens formål. Prospera-teamet utfordret oss på å tenke større enn bare å slå sammen dagens organisasjoner. Med større ambisjoner ble valget av organisasjonsform tydeligere og styrene vedtok å opprette en stiftelse. En endring fra dagens organisasjonsform krever et svært bevisst valg av formål, noe arbeidsgruppa, administrasjonene, styrene og medlemsorganisasjonene har arbeidet med gjennom hele året. Ny formålsparagraf må tydeliggjøre at stiftelsen nå strekker seg utover bruk av litteratur som mål i seg selv, men at litteratur er ett av flere virkemidler for økt leselyst og lesekompetanse.

I november 2024 gjennomførte administrasjonene i Foreningen !les og LSB et felles seminar for å få dypere kunnskap om hverandres prosjekter. På grunn av tidsbegrensninger ble det arrangert et oppfølgingsmøte senere samme måned uten daglige ledere til stede. Disse møtene bidro til å styrke samarbeidet og forståelsen mellom de to administrasjonene.

Etter vedtektene ble ekstraordinært årsmøte i Foreningen !les avholdt 22. november, hvor det enstemmig ble vedtatt at Foreningen !les skal avvikles for å danne Stiftelsen LESE.

Før årsslutt var daglige ledere på visning i nye lokaler i Torggata 5, med overtakelse våren 2025. Den 3-årige leiekontrakten vil gi tid til å kartlegge muligheter for samlokalisering med andre organisasjoner og å arbeide mot et fremtidig LESE-hus.

KORT FORTALT

LSB ga utviklingsstøtte til elleve forfattere, illustratører, tegneserieskapere og oversettere i 2024.

BOKARBEID

Ulike lesere trenger ulike bøker. Noen lesere ønsker bøker med enklere tekst, andre trenger bøker med symboler eller følebilder. For å vekke leseglede må bøkene være aldersadekvate og oppleves som interessante for leseren. Lesere som har utfordringer med å avkode tekst, trenger like stor variasjon i utvalget skjønnlitteratur og sakprosa som alle andre lesere.

Lesere med nedsatt leseevne har tilgang til svært få bøker. LSB har som målsetting at titlene vi støtter skal ha høy kvalitet, både i innhold og utforming. For å nå denne målsettingen samarbeider vi tett med erfarne forfattere, illustratører, serieskapere og forlagenes dyktige redaktører. Målet er også at samarbeidene skal tilføre erfaring og kunnskap som aktørene tar med seg videre i bokarbeid LSB ikke støtter. LSB jobber aktivt for å fjerne hindringer for de leserne som sliter.

Utviklingsstøtte

LSB gir forfattere, illustratører og tegneserieskapere utviklingsstøtte til nye litterære prosjekter. Bokutviklerne mottar rådgivning for å inkludere lesere med ulik leseevne og får støtte for den ekstra innsatsen å skape god og tilgjengelig litteratur krever.

LSB har én årlig søknadsfrist for utviklingsstøtte. Prioriterte søknader for utlysningsteksten i 2024 var prosjekt rettet mot unge og voksne som etterspør slukebøker med romantikk, krim, thriller og spenning, bøker for lesere på småtrinnet uansett sjanger, samt god sakprosa for alle aldersgrupper.

I tillegg til prosjekt som kommer inn via den åpne stipendrunderen, har LSB mulighet til å initiere prosjekt for lesere som har særlig få bøker å velge mellom – som for eksempel tegnspråkutgivelser, eller bøker for mennesker med kognitive utfordringer.

Prosjekt som fikk støtte i 2024:

- Tre stipend til diktserien «Parallell»: Støtte til to nye poeter samt én gjendikter
- To stipend til forfatter og tegnspråktolker i tegnspråkprosjekt
- Bildebok, småtrinn, litt å lese
- Sakprosa, illustrert, mellomtrinn, litt å lese
- Roman, ungdom, litt å lese
- Roman, ungdom, litt å lese
- Roman, voksen, litt å lese
- Sakprosa, illustrert, allalder, enkelt innhold

KORT FORTALT

I 2024 støttet LSB tolv utgivelser i en rekke sjangre og for ulike målgrupper.

Utgivingsstøtte

Forlagene mottar utgivingsstøtte i form av bokinnkjøp. Enkelte prosjekt mottar også produksjonsstøtte, om målgruppa utgjør et smalt segment i bokmarkedet, eller dersom grep rådgiverne etterspør i utformingen fordyrer produksjonen. Bøkene blir distribuert til vårt Bok til alle-nettverk og er et viktig tiltak for å formidle riktig bok til riktig leser. Hvor mange utgivelser vi støtter, avhenger av forlagenes utgivingsplaner. LSB støttet tolv utgivelser i 2024.

«Ryddetid» - Kvensk

Camilla Kuhn

Oversetter: Merethe Eidstø

Cappelen Damm

Parallelspråklig bildebok, litt å lese, allalder

«Ryddetid» - Romani

Camilla Kuhn

Oversetter: Massimo Dhal og Rolf Theil

Cappelen Damm

Parallelspråklig bildebok, litt å lese, allalder

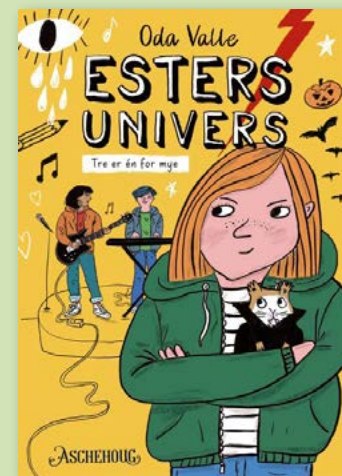
«Ryddetid» - Romanes

Camilla Kuhn

Oversetter: Massimo Dhal og Rolf Theil

Cappelen Damm

Parallelspråklig bildebok, litt å lese, allalder

«Esters univers. Tre er én for mye»

Oda Valle

Aschehoug forlag

Tegneserie, litt å lese, mellomtrinn

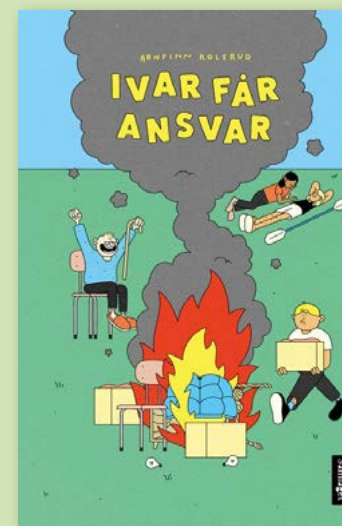

«Soldagen»

Sunniva Relling Berg

Samlaget

Roman, litt å lese, mellomtrinn +

«Ivar får ansvar»

Arnfinn Kolerud

Samlaget

Roman, litt å lese, mellomtrinn

«Nagel 2 – Ingen vei tilbake»

Sigbjørn Lilleeng

Strand forlag

Tegneserie, litt å lese,
mellomtrinn/ungdom

«Måne på flukt fra natta»

Khaleda Froagh

Til norsk ved Inger Elisabeth Hansen,
Khaleda Froagh og Mohammad M. Izadi

Aschehoug forlag

Dikt, parallell, persisk/norsk

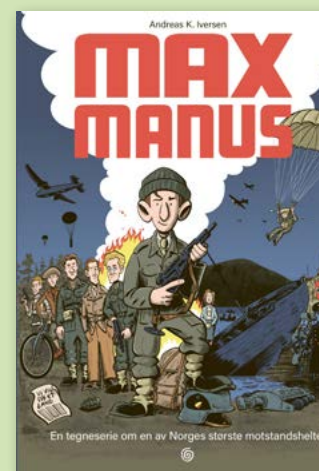

«Hjerte hjerte hjerte»

Agnar Lirhus

Omnipax

Roman, litt å lese, ungdom

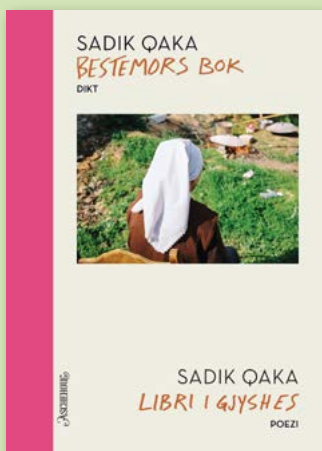

«Max Manus – En tegneserie om en av Norges største motstandshelter»

Andreas K. Iversen

Kagge forlag

Tegneserie, litt å lese,
ungdom/unge voksne/voksne

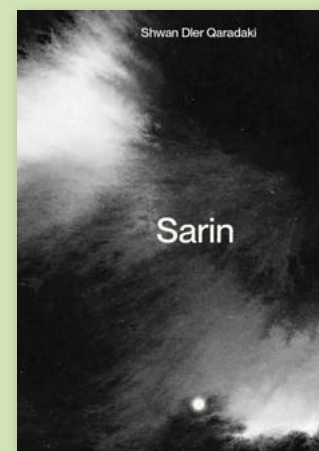

«Bestemors bok»

Sadik Qaka

Aschehoug forlag

Dikt, parallell, albansk/norsk

«Sarin»

Shwan Dier Qaradaki

Spriten forlag

Memoar, visuell litteratur,
litt å lese, ungdom/voksen

KORT FORTALT

LSB samarbeider med flere forlag om å utgi parallellspråklige bøker. I 2024 kom Camilla Kuhns bildebok «Ryddetid» ut på kvensk, romani og romanes. Den femte og sjette utgivelsen i diktserien «Parallell» kom også ut, diktsamlingene «Bestemors bok» på albansk/norsk og «Måne på flukt fra natta» på persisk/norsk.

Parallellspråklige bøker

I parallellspråklige bøker står samme tekst side ved side på to ulike språk gjennom en hel bok. Parallellspråklige bøker har vist seg å være en fantastisk måte å både invitere og integrere flere lesere inn i bokenes verden. Ikke bare er parallellspråklige bøker inkluderende for barn, ungdom og voksne som kan flere språk, men disse bøkene bidrar også til at lesere med norskspråklig bakgrunn lærer mer om språkmangfoldet i både Norge og verden.

«Ryddetid»

«Ryddetid» er en morsom og effektivt fortalt historie i serien Min første Leseløve fra Cappelen Damm. Boka er skrevet og illustrert av Camilla Kuhn. Samme bok på flere parallellspråk har i mange år både manglet og vært etterspurt. I samarbeid med Cappelen Damm har LSB allerede bidratt til at det innen utgangen av 2023 fantes til sammen åtte utgaver av «Ryddetid» på ulike parallellspråk. Fem av disse er på minoritetsspråk som snakkes mye av barn i Norge i dag. I 2023 ble også norske minoritetsspråk invitert inn i serien da «Ryddetid» kom ut på både nordsamisk/norsk,

sørsamisk/norsk og lulesamisk/norsk. I 2024 fylte vi på med enda flere norske minoritetsspråk, og boka finnes nå i parallellspråklige utgaver på både kvensk/norsk, romani/norsk og romanes/norsk.

Alle oversetterne av «Ryddetid» er minoritetsspråklige oversettere bosatt i Norge. I tillegg til kompetanse innen språk og oversettelse, er de valgt på bakgrunn av god formidlingsevne.

«Ryddetid» er tilgjengelig i elleve parallellspråklige utgaver:

Kvensk/norsk, oversatt av Merethe Eidstø
Cappelen Damm 2024

Romani/norsk, oversatt av Rolf Theil og Massimo Dhal
Cappelen Damm 2024

Romanes/norsk, oversatt av Rolf Theil og Massimo Dhal
Cappelen Damm 2024

Nordsamisk/norsk, oversatt av Anne Márjá Guttorm Graven
Cappelen Damm 2023

Sørsamisk/norsk, oversatt av Helen Blind Brandsfjell
Cappelen Damm 2023

Lulesamisk/norsk, oversatt av Sivert Kintel
Cappelen Damm 2023

Ukrainsk/norsk, oversatt av Iryna Sabor
Cappelen Damm, 2022

Polsk/norsk, oversatt av Ewelina Baj
Cappelen Damm, 2021

Tigrinja/norsk, oversatt av Haile Bizen
Cappelen Damm, 2021

Somali/norsk, oversatt av Safia Abdi Haase
Cappelen Damm, 2018

Arabisk/norsk, oversatt av Sherin A. Wahab
Cappelen Damm, 2018

«Parallell»

«Parallell» er en serie med diktsamlinger på to språk, initiert av LSB og utgitt av Aschehoug forlag. Diktene er skrevet av minoritetsspråklige poeter bosatt i Norge. For å få en god og likestilt prosess rundt den tospråklige utviklingen av diktene, har LSB utviklet en verkstedsmetode der poeten samarbeider tett med både oversetter, redaktør og rådgiver. I verkstedene jobber temaet parallelt med redaksjonelle tilbakemeldinger på diktene og oversettelse av diktene til norsk.

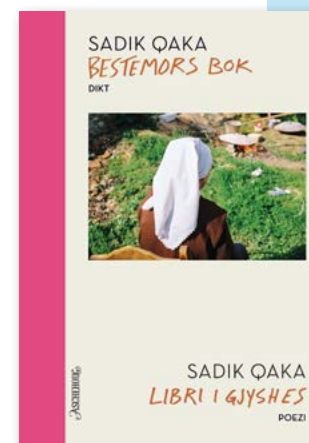

I 2024 ble det utgitt to nye diktsamlinger i serien:

«Bestemors bok»

- på albansk/norsk av Sadik Qaka

Denne parallellspråklige diktsamlingen skiller seg ut fra de andre bøkene i serien ved at diktene er skrevet frem på både albansk og norsk av poeten selv, Sadik Qaka. Qaka kom fra Kosovo til Norge som barn, og er derfor både tospråklig og krysskulturell. For å sikre en likestilt prosess har boka to redaktører: Johanne Fronth-Nygren, Aschehoug forlag, er norsk redaktør for utgivelsen, mens Arbër Selmani fra Prishtina var albansk redaktør. Liridona Qaka har vært med i teamet som norsk/albansk konsulent. Hanna Bovim Bugge har vært med som rådgiver.

I «Bestemors bok» møter vi et jeg i Norge som reiser tilbake til sin døende bestemor i Kosovo. Reisen tar ham ikke bare med tilbake til henne, men også tilbake i minnet om en barndom han la fra seg der, og inn i spørsmål knyttet til identitet og den flerdimensjonale tilhørigheten mange flyktninger og barn av flyktninger kan kjenne på. Tid og rom flyter sammen i det diktsamlingen stadig sirkler inn bestemor og alt hun representerer.

«Måne på flukt fra natta»
- på persisk/norsk av Khaleda Froagh

Den anerkjente poeten Khaleda Froagh kom til Norge i 2022, og har skrevet frem en samling dikt hvor hjemlandet Afghanistan står sentralt. Froagh skriver på persisk og kan ennå lite norsk, og i det kollektive arbeidet med diktene har Mohammad M. Izadi hatt en vesentlig rolle som grovoversetter og tolk.

Teamet rundt tilblivelsen av boka har foruten Izadi og forfatteren selv bestått av gjendikter Inger Elisabeth Hansen, Lina Undrum Mariussen som rådgiver fra LSB og redaktør i Aschehoug, Johanne Fronth-Nygren.

I «Måne på flukt fra natta» uttrykker poeten sterk kjærlighet til naturen, fjellene og elvene – hele det kjente landskapet i hjemlandet. Samtidig beveger flere av diktene seg over i det politisk skarpe og samfunnskritiske, og forteller om et Afghanistan som er blitt et Mørkistan, hvor kvinner ikke lenger får lov til å snakke og uttrykke seg fritt. Enkelte dikt bygger bro over til det nye hjemlandet Norge og opplevelsen av å stå i spenn mellom tilhørighet og fremmedhet, nærhet og avstand.

Tidligere bøker i serien omfatter:

«La oss si at jeg er» på tigrinja/norsk av Haile Bizen.

Fra tigrinja til norsk ved Lina Undrum Mariussen, Milena Tewelde, Arne Ruste og Haile Bizen. Utgitt i 2023.

«Hun er ikke kvinne» på persisk/norsk av Fatemeh Ekhtesari.

Fra persisk til norsk ved Johanne Fronth-Nygren, Mohammad M. Izadi og Fatemeh Ekhtesari. Utgitt i 2022.

«Vuggesang for liten kriger» på arabisk/norsk av Selma M. Yonus.

Fra arabisk til norsk ved Geir Juell Skogseth, Erling Kittelsen, Per Olav Kaldestad og Selma M. Yunus. Utgitt i 2021.

«Lukta av svart» på arabisk/norsk av Ali Hayder.

Fra arabisk til norsk ved Hanna Bovim Bugge, Sherin A. Wahab, Hayder Jumaah, Linda Kjosaas og Ali Hayder. Utgitt i 2021.

KORT FORTALT

Det finnes få bøker for døve og hørselshemmede, som er utviklet på norsk tegnspråk og utgitt på et etablert, norsk forlag. Høsten 2023 fikk LSB støtte fra Stiftelsen Dam via Norges Døveforbund til et to-årig prosjekt som skal skape litteratur for døve, hørselshemmede og hørende barn. I 2024 startet prosjektet for fullt. Vi fikk med oss forlaget Cappelen Damm på en intensjonsavtale om å være forleggere for «utgivelsen(e)».

TEGNSPRÅKPROSJEKT

- Parallellspråklig litteratur på tegnspråk og norsk

Norsk tegnspråk er et fullverdig og naturlig norsk språk som uttrykkes ved bevegelser i hendene og ansiktet, og oppfattes gjennom synet. Tegnspråk er visuelt, og dermed grunnleggende forskjellig fra norsk skriftspråk.

Det finnes riktignok en del bøker med norske håndtegnede tegn som støtte til norsk skrift, men dette er illustrasjoner av enkelttegn og ikke tegnspråk. Håndtegnede tegn støtter oppunder norsk og kalles for tegn til tale eller NMT (norsk med tegnstøtte), og er noe annet enn norsk tegnspråk. En tegnspråkbok må produseres og publiseres visuelt og med bevegelig bilde.

Norsk tegnspråk har fått status som et av landets nasjonale språk, på linje med norsk talespråk og minoritetsspråkene samisk, kvensk og romanes, i den nye språkloven som trådte i kraft 01.01.2023. Likevel finnes det svært få bøker som er utviklet på tegnspråk fra bunn.

Gode leseopplevelser er en viktig del av kulturelle goder som skal tilbys alle i samfunnet, og er blant annet nedfelt i FNs menneskerettighetskonvensjoner (FN, 1948). Likevel har døve barn mangel på bøker på tegnspråk. Ulike aktører, blant annet Statped Møller kompetansesenter og Tegn.tv, oversetter bøker til tegnspråk og utvikler tegnspråkfortellinger. Gjennom dette viktige arbeidet tilbys døve barn flere bøker. Men i storsamfunnet er det fortsatt stor mangel på tilbud og tilrettelegging for døve og hørselshemmede. Det

finnes få eller ingen bøker som er utviklet på norsk tegnspråk og utgitt på et etablert, norsk forlag.

Gjennom ulike prosjekter har LSB allerede jobbet frem ulike metoder for å utvikle og publisere såkalt parallellspråklige bøker; bøker der samme tekst står på to ulike språk likestilt og side ved side gjennom en hel bok. I samarbeid med Cappelen Damm har den illustrerte barneboka «Ryddetid» av Camilla Kuhn blitt oversatt og utgitt i til sammen elleve parallellspråklige utgaver. Diktserien «Parallell» henvender seg til eldre lesere, og er utviklet i samarbeid med Aschehoug forlag. Parallell-serien er utviklet ved hjelp av verkstedsmetoden, der minoritetsspråklige poeter bosatt i Norge samarbeider med oversetter, redaktør og rådgiver om å skrive frem dikt parallelt på to språk samtidig. Kjernen i verkstedmetoden er at det er det minoritetsspråklige diktet som kommer først. Minoritetsspråket tar plass i majoritetssamfunnet ved hjelp av dialog mellom mennesker med ulik språk- og kulturbakgrunn.

Høsten 2023 var LSB så heldige å få støtte fra Stiftelsen Dam via Norges Døveforbund til et to-årig prosjekt som skal skape litteratur for døve, hørselshemmede og hørende barn. I januar 2024 satte vi i gang med prosjektet for fullt. Vi var også så heldige at vi fikk med oss forlaget Cappelen Damm på en intensjonsavtale om å være forleggere for «boka» (eller «bøkene»).

Målet med prosjektet er å lære mer om hvordan vi kan utvikle bøker på både norsk tegnspråk og norsk

skriftspråk der begge språkene likestilles hele veien, til glede for både døve, hørselshemmede og hørende barn. Prosjektet har flere faser: Parallellspråklig utvikling av en fortelling for barn, utprøving og samarbeid med døve, hørselshemmede og hørende barn i prosessen, parallellspråklig produksjon av både papirbok og visuell «tegnspråkbok», integrering av illustrasjoner i begge versjoner, valg av best egnet plattform for utgivelse, utvikling av en formidlingsmetode som inkluderer alle barn (både barn som bruker tegnspråk, barn som bruker resthørsel via høreapparat, barn med Cochlea Implantat (CI), barn som bruker en kombinasjon av disse og hørende barn) og dokumentasjon av alle ledd i prosessen.

I løpet av 2024 har vi både lært mye, støtt på nye utfordringer som må løses, kjent på glede over å finne løsninger og begynt å se at prosjektet får positive ringvirkninger. Prosjektet er unikt i sitt slag, og resultatene av prosjektet vil ha stor betydning for økt kunnskap om både norsk tegnspråk, flerspråklighet, inkludering, og fremtidige muligheter for å utvikle flere bøker for alle.

Bokskaperne Caisanne Lund og Maiken Nylund.

Likestilt bokutvikling = to bokutviklere

Med dette prosjektet ønsker vi å utforske muligheten til å skape litteratur der norsk tegnspråk og norsk skriftspråk møtes og påvirker hverandre positivt. De fleste tegnspråkbøker for barn i dag er oversettelser fra skriftspråk. Tegnspråk er et unikt og vakkert språk som fortjener å bli løftet frem som drivkraft i fortellingen fra start. I prosjektet ønsker vi å utforske hva som skal til for å skape et likeverdig møte mellom språkene, der både døve, hørselshemmede og hørende barn inkluderes i den samme litterære opplevelsen.

For å skape litteratur der både døve, hørselshemmede og hørende barn inkluderes, har vi valgt å ha to bokskapere som samarbeider om å lage en fortelling.

Caisanne Lund er døv tegnspråkbruker. Hun har vokst opp i en døv familie, og elsker å fortelle eventyr og historier på tegnspråk til barn. Caisanne er utdannet barnevernspedagog og har jobbet med både barn og ungdom. I tillegg er hun tegnspråkforteller i blant annet tegnspråkvideoer utviklet av Tegn.tv.

Maiken Nylund er barnebokforfatter. Hun har skrevet bøkene om Rikka; en populær serie for barn på mellomtrinnet. Maiken er utdannet ved Norsk barnebokinstitutt og har jobbet som bibliotekar. Hun har også reist mye rundt og formidlet bøkene sine gjennom Den kulturelle skolesekken.

I løpet av 2024 har Caisanne og Maiken jobbet tett sammen om å utvikle historien. Med sine ulike

språk og ulik bakgrunn bringer de inn verdifull kompetanse til prosjektet. De har samarbeidet om å finne frem til sjanger, har utviklet rammefortellingen, bygget karakterene, dramaturgien, omgivelsene, vendepunktene og den underliggende tematikken til historien.

Etter at rammen var på plass, har Maiken stort sett konsentrert seg om å skrive frem et litterært univers på norsk skriftspråk, mens Caisanne har jobbet med å utvikle tegnspråkfortellingen. **Pia Larsen** er redaktør for bokprosjektet fra Cappelen Damm, og har gitt mange kvalifiserte tilbakemeldinger på teksten Maiken har jobbet med. **Mia Aspelien** er to-språklig, fullverdig tegnspråkbruker og fullverdig norskkyndig. Hun har gitt verdifulle innspill til Caisannes tegnspråkversjon.

Tegnspråk er visuelt, og fortelles med både mimikk og uttrykk i ansiktet, med rom og retninger formet med kroppen og med ulike tegn formet med hendene. Norske barnebøker derimot, skrives med ord. Tegnspråk og norsk har ulik setningsbygning. Både setninger, avsnitt og hendelsesforløp struktureres ofte ulikt for å få frem samme budskap.

I 2024 har vi jobbet mye med at begge versjonene skal få utvikle seg på egne språklige premisser, samtidig som de henger sammen og påvirker hverandre. Målet er dessuten hele tiden å skape litteratur, med det i minnet at litteratur er en helt særegen form for språk. Vi har hatt flere verksteder, der de to bokskeperne både har jobbet sammen og har fått innspill fra teamet. I tillegg har de jobbet hver for seg.

I 2024 har vi sett at vi har mye å lære av å observere hvordan de to bokskeperne bør få jobbe både sammen og hver for seg, for at de to «bøkene» på best mulig måte skal kunne få vokse frem på egne premisser, selv om de har samme idé og samme fortelling som utgangspunkt.

Barna bidrar

Målet med fortellingen er å skape leseglede blant både døve, hørselshemmede og hørende barn: Gleder over språkene våre, glede over litteraturen, glede over historiene vi kan ta del i sammen. For å sikre at dette blir barnas bok, skal barna selv få delta i å skape fortellingen sammen med bokskeperne.

I 2024 har målet vært å etablere kontakt med tvillingskolene Vetland og Oppsal. **Vetland skole** er Norges største skole for tegnspråklige elever. På Vetland går det elever fra hele Oslo og nærliggende kommuner. Skolen har over 90 elever og rundt 75 ansatte. **Oppsal skole** er en 1–10 skole, i bydel Østensjø. Skolen har over 500 elever og mer enn 80 ansatte.

Disse to skolene er samlokalisert etter tvillingsskolemodellen. De har hver sin rektor og hvert sitt sett med lærere, men deler en del felles lokaler, blant annet biblioteket.

I 2024 har vi samarbeidet med bibliotekar **Øyvind Bjørkli** på tvillingskolene Vetland og Oppsal om å forberede lesestunder for barna. Vi ønsker å invitere barna til fortellerstunder der de får mulighet til å

reagere og kommentere. Sammen med Øyvind har vi kommet i kontakt med lærere, skrevet samtykkeskjemaer til foreldrene og planlagt fortellerstunder på biblioteket. Disse fortellerstundene skal foregå på både norsk tegnspråk (fortalt av Caisanne Lund gjennom tegnspråk) og norsk tekst (fortalt av Maiken Nylund gjennom høytlesning) så snart et førsteutkast foreligger.

Veronica Salinas, Øyvind Bjørkli og Hanna Bovim Bugge på biblioteket på tvillingskolene Vetland og Oppsal.

Samarbeid

Vår viktigste samarbeidspartner i prosjektet er **Norsk barnebokinstitut (NBI)**, der vi samarbeider tett med forsker og formidler **Veronica Salinas**. Veronica har mange års erfaring i å utvikle gode formidlingsmetoder for barn og unge. Hun har blant annet utviklet en bok med symboler og en formidlingsmetode for barn som bruker ASK – alternativ supplerende kommunikasjon. Hun har også utviklet en metode der unge minoritetsspråklige med kort botid i Norge får møte bøker og litteratur. I 2024

har prosjektteamet samarbeidet tett med Veronica. Hun har deltatt på verksteder, vært en god og viktig samtalepartner, kommet med mange verdifulle innspill og hatt hovedansvaret for kontakten med Vetland/Oppsal skole.

Hanna Bovim Bugge fra LSB og Veronica Salinas fra NBI.

Tegn.tv med **Finn Arild Thordarson** i spissen arbeider med å utvikle, produsere, samle og distribuere tegnspråkfiler for både barn, ungdom og voksne. Med sine mangeårige erfaringer har ansatte hos Tegn.tv vært svært viktige rådgivere for prosjektet.

Liv Hilda Sunde, Hanna Bovim Bugge, Casper Lund, Veronica Salinas, Finn Arild Thordarson, Rebekka Kristiansen og Arnfinn Vonen.

Arnfinn Vonen er professor i lingvistikk og tegnspråk, nestleder i Tegn.tv og tidligere direktør i Språkrådet. Han deltar i prosjektet som rådgiver på det tegnspråkfaglige. I 2024 møtte vi også Donna Jo, en amerikansk lingvist og barnebokforfatter som, sammen med sin døve kollega Gene Mirus, står bak en rekke to-språklige tegnspråk/skriftspråk-bøker gjennom prosjektet Rise. Rise inkluderer per i dag 33 ulike land der disse landenes bildebøker formidles på tegnspråk digitalt.

Norges Døveforbund er en interesseorganisasjon for døve og hørselshemmede og en språkpolitisk organisasjon som jobber for å styrke norsk tegnspråks stilling i Norge. Norges Døveforbund er eiere av prosjektet. I 2024 har vi fått mye støtte fra prosjektkoordinator Arash Bagharzadeh til å bevare det tegnspråkfaglige i prosjektet og drive prosjektet på en forsvarlig måte.

Pia Larsen, Hanna Bovim Bugge, Lina Undrum Mariussen, Veronica Salinas, Caisanne Lund og Maiken Nylund.

I løpet av 2024 har vi også begynt å forstå mer av kompleksiteten som ligger i det å skulle utvikle en historie på to såpass ulike språk – ett som formidles skriftlig, ett som formidles visuelt. Norsk forlagsbransje er ikke vant til slike produksjoner, og vi har mye å lære. Vi ser at vi mest sannsynlig ikke bare ender opp med to ulike formater; en videobok der tegnspråk får være bærende, og en fysisk bok der skriftspråket dominerer, men også to ulike plattformer for fortellingen.

Begge bøkene knyttes sammen med illustrasjoner. Cappelen Damm Utdanning har bred erfaring med digital produksjon og videobok, og er derfor koblet på prosjektet.

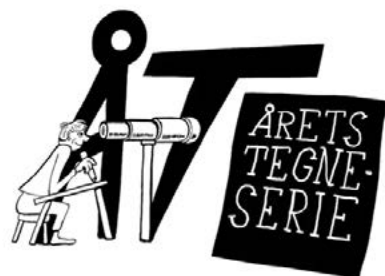
Vi kjenner oss heldige som får muligheten til å lære av alle mulighetene og utfordringene som dukker opp når litterær tegnspråkfortelling og norsk barneboklitteratur møtes, snakker sammen og skaper noe nytt.

KORT FORTALT

LSB ble for sjette gang nominert til ALMA-prisen og flere LSB-støttede titler vant og ble nominert til gjeve priser. Ordknappen ble delt ut til bokskapere som har laget en utgivelse i samarbeid med LSB for første gang, i tillegg til utdeling av Boksøkprisen og Bransjeprisen. I 2024 ble også Camilla Kuhn tildelt Spesialordknappen for «Ryddetid».

PRISER OG UTMERKELSER

Årets tegneserie

Tre av fem nominerte til Årets tegneserie var støttet av LSB: «Mora mi» av Trond Bredesen, «Men hvem er du?» av Martin Ernstsens og «Nagel 2 – Ingen vei tilbake» av Sigbjørn Lilleeng. Vinneren ble Martin Ernstsens, med «Men hvem er du?».

Utdrag fra juryens begrunnelse:

Martin Ernstsens skildrer mesterlig og nært farens alzheimersdiagnose. Selv om det til tider er vondt, balanserer Ernstsens boken på mesterlig vis med minnerike stunder fra fortiden og inspirerte, detaljerte tegninger som får leseren til å ville ha mer fra første stund. Skildringen av et far-sønn-forhold som tidvis har vært vanskelig gir ekstra dybde og spenning til historien. Med denne høyst personlige boken befester Ernstsens seg som en svært dyktig tegneserieskaper som mestrer kunsten å lage fengende tegneserieromaner om mellommenneskelig drama.

ALMA-prisen

LSB er for sjette gang nominert til verdens største barne- og ungdomslitteraturpris; ALMA-prisen – Astrid Lindgren Memorial Award. Nominasjonen ble offentliggjort i oktober 2024 og er en stor anerkjennelse av det viktige arbeidet LSB gjør for å demokratisere litteraturen og gjøre god litteratur tilgjengelig for alle.

ARKs barnebokpris

«Max Manus – en tegneserie om en av Norges største motstandshelter», av Andreas K. Iversen, vant ARKs barnebokpris. En jury, bestående av ARK-ansatte og barn i målgruppen, nominerer fem bøker. Over 10. 000 femte-, sjette-, og syvendeklassinger fra 300 klasser og flere hundre skoler leser de nominerte bøkene og stemmer frem sin favoritt.

Visueltprisen

Visueltprisen er Norges største design- og illustrasjonskonkurranse for profesjonelle skapere og studenter innen fagområdene grafisk design, animasjon, illustrasjon og digital design. Formålet er å hedre prosjektene og skaperne av profesjonelle og innovative visuelle og kommunikative løsninger og inspirere til nytenkning og høy faglig standard. Visueltprisen arrangeres av Grafill. To titler utgitt med støtte fra LSB ble nominert og hedret under Visueltprisen 2024.

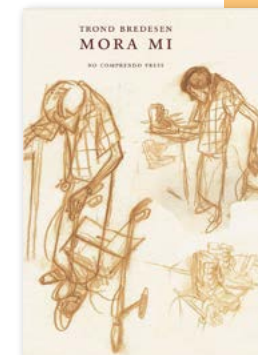
Gull og Best of Show til Trond Bredesen

Trond Bredesen vant først Gull for «Mora mi» i kategorien «Illustrasjon», før han så ble trukket frem som vinner av Best of Show. Best of Show er et hedersbevis på arbeid i særklasse som utmerker seg eksepsjonelt og som har trukket bransjen et steg videre. Vinneren velges ut blant gullvinnerne i Visueltprisen og deles ut de årene juryen finner et arbeid som skiller seg særdeles ut. Prisen ble innført i Visuelt i 2012 og er delt ut ni ganger.

Utdrag fra juryens begrunnelse:

En utrolig vakker bok som tar for seg et tema mange kjenner seg igjen i. Illustrasjonene bærer historien og tar leseren med på en reise gjennom hele boken. Teknikken og stilen i illustrasjonene understreker det personlige perspektivet. Fargebruken er med på å skape en dynamisk og levende helhet av boken. Hver side er en historie i seg selv, og man kan sitte og bla i den i timevis, nettopp fordi den vekker så mange følelser hos leseren. Boken føles nær i formatet, både med tanke på størrelsen, men også teksturen på papiret. Illustrasjonene har fått lov til å vokse på sidene og ta plass der det er naturlig.

Diplom til «Men hvem er du?»

Martin Ernstsens var nominert i kategorien «Illustrasjon» og mottok diplom for tegneserieromanen «Men hvem er du?».

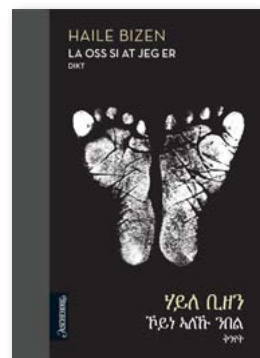
Utdrag fra juryens begrunnelse:

En bok som vekker mange følelser og tar opp et vanskelig og sårt tema. Illustrasjonene er med på å fortelle en historie som tar leseren med på en reise gjennom tanker, minner og følelser. Illustratøren har tatt modige valg i designprosessen som gjør at boken oppleves som et unikt produkt som både er personlig og treffer mange.

Årets debutant

Haile Bizen mottok «Årets debutant – skrivestipend» i kategorien poesi/prosa for diktsamlingen, «La oss si at jeg er», utdelt av Forfatterforbundet i samarbeid med LO-Kultur og Fagforbundet. Denne prisen ble delt ut for første gang i 2024 under Norsk litteraturfestival på Lillehammer.

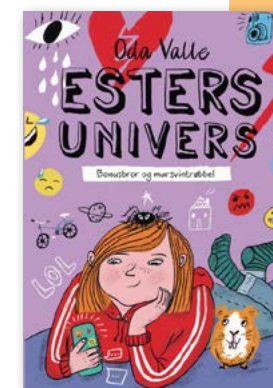
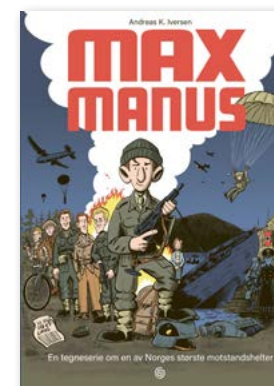
Nominasjoner

«Max Manus – en tegneserie om en av Norges største motstandshelter», av Andreas K. Iversen, ble nominert til Bokslukerprisen og Oda Valles «Esters univers. Bonusbror og marsvintrøbbel» ble nominert til debutantprisen til Kulturdepartementets priser for barne- og ungdomslitteratur. I begrunnelsen for Valle sin nominasjon, skriver juryen blant annet: «Oda Valles tegneseriedebut er ei fortelling det er lett å leve seg inn i. Ester får utspille sine følelser i og mellom tegneserierutene, og det er befriende lesning når hun utfører sine mange rampestreker. Boka er tro mot barnets perspektiv, fylt av uttrykksfulle, varierte og fargerike tegninger. Språket er muntlig og troverdig for leserne den henvender seg til. Boka utnytter tegneseriemediets mange muligheter, der vekslende utsnitt og brudd med tegneserierutene gir driv til fortellinga. Det er en imponerende debut, og de yngre tegneserieleserne vil ha stor glede av 'Esters univers'».

NORLAs fokustitler

En LSB-støttet tittel ble løftet frem internasjonalt, da «Ivar får Ansvar» av Arnfinn Kolerud var en av NORLAs fokustitler våren 2024.

ORDKNAPPEN

Ordknappen er LSB sin egen pris og deles ut til forfattere, illustratører, oversettere og tegneserieskapere som har samarbeidet med foreningen for første gang.

For et par år siden utvidet foreningen Ordknappen med to nye priser; Boksøkprisen og Bransjeprisen. Boksøkprisen deles ut til en som i løpet av fjoråret har utgitt en bok som treffer ulike typer lesere, uten støtte eller i samarbeid med LSB. Bransjeprisen deles ut til en i litteraturbransjen som har vist et ekstra engasjement for å gjøre bøker tilgjengelig for alle.

I 2024 ble Aina Basso tildelt Boksøkprisen for sin novellesamling, «Eg rissa desse runene». Bransjeprisen gikk til Det flerspråklige bibliotek. Det flerspråklige bibliotek sørger for at det finnes bøker fra mange ulike språkområder i landet vårt, og bidrar til tilhørighet, aksept og mangfold i praksis ved å bringe verden inn i Norge og gjøre oss til et mer mangfoldig og opplyst samfunn.

Fra øverst til venstre: Ronja Svenning Berge, Cecilie Kirkaune Bodahl, Trond Bredeesen, Oda Valle, Camilla Kuhn, Haile Bizen, Aina Basso, Helen Blind Brandsfjell, Anne Márjá Guttorm Graven og Oddbjørn Hansen fra Det flerspråklige bibliotek.

Camilla Kuhn ble tildelt Spesialordknappen for «Ryddetid», som nå finnes i elleve parallellspråklige utgaver. Boka kom ut første gang ut på Cappelen Damm i 2012, og var en populær bok også før den ble parallellspråklig. Med «Ryddetid» har Camilla Kuhn både skrevet og illustrert en godt komponert fortelling, som berører viktige temaer med humor og gjenkjennelse. Bokas allalderkvaliteter gjør at den passer for mange lesere, både barn og voksne.

Mottakere av Ordknappen 2024:

Haile Bizen

«La oss si at jeg er»

Aschehoug

Ronja Svenning Berge

«Hvis det ikke brenner»

Gyldendal

Trond Bredeesen

«Mora mi»

No Comprendo Press

Ánne Márjá Guttorm Graven
(oversetter)

«Ryddetid» av Camilla Kuhn, nordsamisk/norsk
Cappelen Damm

Helen Blind Brandsfjell
(oversetter)

«Ryddetid» av Camilla Kuhn, sørsamisk/norsk
Cappelen Damm

Sivert Anders Kintel
(oversetter)

«Ryddetid» av Camilla Kuhn, lulesamisk/norsk
Cappelen Damm

Oda Valle

«Esters univers. Bonusbror og marsvintrobbe»
Aschehoug

Spesial-ordknappen:

Camilla Kuhn
«Ryddetid»
Cappelen Damm

Bransjeprisen
Det flerspråklige bibliotek

Boksøkprisen

Aina Basso
«Eg rissa desse runene»
Samlaget

KORT FORTALT

LSB samarbeider med 360 folke- og fengselsbibliotek. I 2024 holdt vi to fylkeskontakt-samlinger. Bok til alle-bibliotekene fikk to bokpakker med til sammen 12 titler. Boksøk er en søketjeneste med bøker for alle. I 2024 inneholdt Boksøk 1637 bøker.

BIBLIOTEKSARBEID

Bok til alle-nettverket

Bibliotekene i vårt Bok til alle-nettverk har et ekstra stort engasjement for å gjøre biblioteket til et sted for alle. Bibliotekarene har kompetanse og engasjement for lesere med ulike leseutfordringer og om tilrettelagt litteratur. De gir gode råd om hvilke bøker som kan passe lesere med ulike leseutfordringer og hvor låneren kan finne disse.

LSB samarbeider med 360 folke- og fengselsbibliotek over hele landet. Nettverket er populært blant bibliotekene og det er venteliste for å bli et Bok til alle-bibliotek. I tillegg samarbeider vi ekstra tett med fylkesbibliotekene i hvert fylke.

Bok til alle-bibliotekene mottar bokpakker fra LSB to ganger i året. Bokpakkene inneholder bøker som har fått økonomisk støtte og rådgivning fra LSB.

Lesevenner er frivillige som leser høyt for dem som ikke kan eller har kapasitet til å lese selv, og denne ordningen blir organisert av Bok til alle-nettverket. Tidligere ble Lesevenner kalt Leseombud, men i 2024 ble begrepet for denne frivillige aktiviteten endret, etter innspill fra både Lesevenner og bibliotek. Mange Bok til alle-bibliotek organiserer også språkkafeer for mennesker som ønsker å praktisere og å lære norsk. Rådgivere i LSB holder hvert år flere foredrag og inspirasjonssamlinger for Lesevenner, bibliotekarere og biblioteksansatte i Bok til alle-nettverket.

Årlig utfører LSB en spørreundersøkelse for alle bibliotekene i nettverket vårt. Svarene er viktige i utviklingsarbeidet av bøkene, formidlingen og biblioteknettverket.

Mange av landets skolebibliotek viser stor interesse for ordningen og ønsker å bli et Bok til alle-bibliotek. LSB startet i 2022 arbeidet med å legge til rette for et pilotprosjekt for skolebibliotek i Bok til alle-nettverket. Pilotprosjektet ble gjennomført i 2023 og evaluert våren 2024.

Fylkeskontaktsamlinger

Fylkeskontaktene er ansvarlige for å invitere Bok til alle-bibliotekene, frivillige og Lesevennene til regionale inspirasjonssamlinger. De skal være et knutepunkt og en ressurs for Bok til alle-bibliotekene i sine fylker samt videreformidle informasjon fra foreningen ut i bibliotekene. To ganger i året blir fylkeskontaktene invitert til samlinger for å få kunnskap om feltet, nyheter om bøker og bli inspirerte til å utvikle Bok til alle-arbeidet. I 2024 inviterte LSB til et digitalt møte på våren og en fysisk fylkeskontaktsamling på høsten.

Vårens samling hadde fokus på ungdomsleseren, og LSB inviterte barne- og ungdomsbibliotekarene Tale Lepperød Rushfeldt og Anita Berulfsen Steigre, ved Tønsberg og Færder bibliotek, til å snakke om det vellykkete Ungdomsrommet i biblioteket i Tønsberg. Leder for Norsk Bibliotekforening, Helene Voldner, holdt innlegget «De har så lange armer – Om å samarbeide med ungdom», om sine erfaringer med å nå denne målgruppen. Fylkeskontaktene fikk også litterært påfyll da Sadik Qaka leste fra sin diktdebut «Bestemors bok» og Sunniva Relling Berg fortalte om arbeidet med sine to nyeste bøker, «Polarnatt» og «Soldagen».

På høstmøtet var journalist, forfatter og tidligere biblioteksjef i Osloskolen, Linda Klakken, invitert til å fortelle om Biblioteksløftet. Dette er en aksjon som ønsker å bedre lesetilbudet i Osloskolen. Klakken står bak aksjonen, som tar sikte på å utvide et magert boktilbud til elevene i Osloskolen gjennom å samle inn, sortere og dele ut brukte og nye bøker fra byens gjenvinningsanlegg til skolebibliotekene i Oslo. Så fikk fylkeskontaktene presentert hva som kan gjøre et bibliotek mer demensvennlig. Ellen Wasserfall, spesialkonsulent ved Senter for fagutvikling og forskning i Helseetaten, i Oslo kommune, fortalte om prosjektet: hvordan gjøre Deichman Oppsal til et alders- og demensvennlig bibliotek. Dette var et samarbeid mellom Sykehjemsetaten ved Senter for fagutvikling og forskning, Deichman og bydel Østensjø. Også på høstmøtet ble det litterært påfyll; Shwan Dler Qaradaki fortalte om og viste bilder fra sin bok «Sarin» og Oda Valle snakket om sine to utgivelser i serien «Esters univers».

På begge samlingene fikk fylkeskontaktene presentert LSBs nyeste titler, samt en snikkikk på hva som kommer neste år.

Shwan Dler Qaradaki forteller og viser bilder fra «Sarin».

Boksøk

Boksøk er LSB sin søketjeneste med bøker som passer for alle. Bøkene i bokbasen er lest og vurdert av ansatte i LSB. Bøker som fyller foreningens kriterier for hva en tilgjengelig bok er, blir registrert i Boksøk. Boksøk er et viktig verktøy i arbeidet for å gjøre litteratur tilgjengelig for en målgruppe som har få bøker å velge mellom. I 2024 var Boksøk en bokbase med 1637 bøker. Kun et fåtall av alle bøkene som vurderes er egnet for våre målgrupper. Dette understreker viktigheten av LSB sitt formidlingsarbeid.

Bokpakker

I 2024 sendte LSB ut to bokpakker til Bok til alle-bibliotekene. Vårens bokpakke var variert og inneholdt blant annet tegneserien «Max Manus» og ny utgivelse i Parallell-serien samt «Ryddetid», skrevet og illustrert av Camilla Kuhn, i tre nye parallellspråklige utgaver, på kvensk, romani og romanes. Høstens bokpakke besto av fire sterke titler som alle ble godt mottatt av lesere og anmeldere, deriblant ungdomsromanen «Hjerte hjerte hjerte», bok to i «Esters Univers» og kunstner Shwan Dler Qaradakis memoar, «Sarin».

Sammen med bokpakkene følger det informasjon om bøkene, formidlingstips og digitale ressurser som podkast og anbefalingsfilmer.

Titlene i bokpakkene 2024

Tittel	Forfatter	Illustratør	Oversetter	Forlag	Tilpasning	Målgruppe	Målform	Sjanger
«Max Manus – En tegneserie om en av Norges største motstandshelter»	Andreas K. Iversen	Andreas K. Iversen		Kagge	Litt å lese	Ungdom, unge voksne, voksne	Bokmål	Tegneserie
«Nagel 2 – Ingen vei tilbake»	Sigbjørn Lilleeng	Sigbjørn Lilleeng		Strand	Litt å lese	Ungdom, unge voksne, voksne	Bokmål	Tegneserie
«Var får ansvar»	Arnfinn Kolerud			Samlaget	Litt å lese	Barn, mellomtrinnet	Nynorsk	Roman
«Soldagen»	Sunniva Relling Berg	Bjørn Rune Lie		Samlaget	Litt å lese	Mellomtrinnet, ungdom	Nynorsk	Roman
«Bestemors bok»	Sadik Oaka		Sadik Oaka	Aschehoug	Litt å lese	Ungdom, unge voksne, voksne, norsk som andrespråk	Albansk/bokmål	Dikt
«Måne på flukt fra natta»	Khaleda Froagh		Inger Elisabeth Hansen og Mohammad M. Izadi	Aschehoug	Litt å lese	Ungdom, unge voksne, voksne, norsk som andrespråk	Persisk/bokmål	Dikt
«Esters univers. Tre er en for mye»	Oda Valle	Oda Valle		Aschehoug	Litt å lese	Barn, mellomtrinnet	Bokmål	Tegneserie
«Hjerte hjerte hjerte»	Agnar Lirhus			Omnipax	Litt å lese	Ungdom	Bokmål	Roman
«Sarin»	Shwan Dler Qaradaki	Shwan Dler Qaradaki		Spriten	Litt å lese	Ungdom, unge voksne, voksne	Bokmål	Selvbiografisk historie
«Ryddetid»	Camilla Kuhn	Camilla Kuhn	Merethe Eidstø	Cappelen Damm	Litt å lese, parallellspråklig, norsk som andrespråk	All-alder, barn, småtrinnet	Kvensk/norsk	Bildebok
«Ryddetid»	Camilla Kuhn	Camilla Kuhn	Massimo Dhal og Rolf Theil	Cappelen Damm	Litt å lese, parallellspråklig, norsk som andrespråk	All-alder, barn, småtrinnet	Romani/norsk	Bildebok
«Ryddetid»	Camilla Kuhn	Camilla Kuhn	Massimo Dhal og Rolf Theil	Cappelen Damm	Litt å lese, parallellspråklig, norsk som andrespråk	All-alder, barn, småtrinnet	Romanes/norsk	Bildebok

KORT FORTALT

I skoleåret 2023/24 gjennomførte LSB et pilot-prosjekt med mål om å undersøke nærmere hva skolebibliotekene trenger fra en leselystorganisasjon som vår for at flere elever, også elever med utfordringer, lesevaner eller manglende erfaringer med bøker, får et tilbud som bidrar til leseglede.

SKOLEBIBLIOTEKSPROSJEKT

Stadig flere barn og unge sliter med å lese. Lærere og foreldre rapporterer om at det blir mer krevende å få barn og ungdom til å lese bøker. For mange elever er skolen det eneste stedet de møter bøker og litteratur. Vi vet at lystlesing fører til leseglede og leseistring, noe som igjen øker lesemengden og leseevnen. Tilgang på gode bøker som elevene både mestrer å lese og som fanger dem; både emosjonelt, intellektuelt og tematisk, er avgjørende for at Norges befolkning skal fortsette å være et lesende folk.

LSB har allerede et landsdekkende nettverk bestående av 360 folke- og fengselsbibliotek, kalt Bok til alle. Bok til alle-bibliotekene får tilsendt to bokpakker med nye, lesevennlige bøker i året, mottar nyhetsbrev, tips til formidling og tilbud om kurs. Gjennom Bok til alle-nettverket sørger LSB for at biblioteket blir relevant for et bredere spekter lesere og sørger for spredning av flere bøker tilpasset ulike lesere. Nettverket bidrar også til kompetanseheving av bibliotekarer, slik at de er bedre rustet til å gi et godt tilbud til lesere med ulike former for lesevaner og sørger for at en større andel av befolkningen oppnår leseglede. Skolebibliotek er ikke en del av dette nettverket.

Skoleåret 2023/24 gjennomførte LSB et pilotprosjekt med mål om å undersøke nærmere hva skolebibliotekene trenger fra en leselystorganisasjon som vår for at flere elever, også elever med utfordringer, lesevaner eller manglende erfaringer med bøker, får et tilbud som bidrar til leseglede. Målet var også å få en dypere forståelse av de utfordringene bibliotekene

og skolebibliotekarene møter på, lære mer om mulige tiltak og løsninger, og berede grunnen til en eventuell innlemmelse av skolebibliotek i nettverket vårt.

Prosjektspørsmålet var: Hvordan kan LSB styrke skolebibliotekene og bidra til at skolebibliotekene har et tilbud til alle elevene?

Fordi målet med prosjektet var å oppnå en dypere innsikt, valgte LSB å gjøre en kvalitativ undersøkelse med tett kontakt og oppfølging av fem skolebibliotek gjennom ett skoleår. Kravet for å delta som pilotskolebibliotek, var at skolen måtte ha et fysisk bibliotek på skolen og en ansatt skolebibliotekar eller biblioteklærer. I tillegg til en viss geografisk spredning ønsket vi også å innlemme ulike typer skoler, ulike linjer og ulike ansatt-ordninger (skolebibliotekar/biblioteklærer). Rekrutteringen av skolebibliotek ble gjort gjennom nettverket vårt og ved å sende ut forespørsler via skolebibliotekarkontakten i kommunen.

Disse fem skolebibliotekene ble plukket ut til å delta i pilotprosjektet:

- Tøyen skole (barneskole) i Oslo ved biblioteklærer Marte Tovsrud Syverinsen
- Tromsø International School (grunnskole) i Tromsø ved biblioteklærer Sofie Førlie / Elin Nordby
- Olav Duun (vgs og voksenopplæring) i Namsos ved biblioteklærerne Mette Sofie Øvrum og Kristin Kjorsvik
- Bergen Katedralskole (vgs og voksenopplæring) i

- Bergen ved skolebibliotekar Live Havro Bjørnstad
- Bjerke videregående skole (vgs) i Oslo ved skolebibliotekar Preeti Seena Bhathal

Gjennomføring

Alle skolebibliotekarene fikk tilbud om følgende tiltak:

Bokpakker:

- a) Eldre LSB-støttede titler fra LSB sitt boklager
- b) Bokpakker med nye LSB-støttede titler i løpet av prosjektperioden 2023/2024

Kurs og leselystprosjekter:

- a) Befaring på biblioteket med samtaler om bøker og om hvordan skape et skolebibliotek for alle elevene
- b) Foredrag for lærere om et skolebibliotek for alle, årsaker til å slite med lesing, om leselyst, lesemotivasjon og mestring, Bok til alle, Boksøk og LSB sine digitale leselystprosjekter
- c) Forestilling for elevene med utgangspunkt i LSB sine leselystprosjekter

Oppfølging:

- a) Jevnlig dialog og oppfølging gjennom prosjektperioden
- b) Tips til bøker for enkeltelever med lesevaner

Alle fem skolene takket ja til å motta bokpakker

fra LSB. Alle bibliotekene fikk i tillegg tilsendt 2-5 eksemplarer av bøker tilknyttet leselystprosjektene Krysspunkt og/eller Ryddetid. Olav Duun videregående skole fikk tilsendt titler som skulle prøves ut på enkeltelever.

Vi besøkte alle fem skolebibliotekene i løpet av prosjektperioden. Siden målet med prosjektet var å undersøke hvordan en leselystorganisasjon som vår best kan støtte skolebibliotekene la vi vekt på at tilbudene våre skulle arrangeres via biblioteket og skolebibliotekaren/biblioteklæreren. Vi tok derfor ikke direkte kontakt med lærere eller ledelse.

På alle besøkene hadde vi møter med bibliotekarene for å skaffe oss en oversikt over skolebiblioteket, hva som trengs aller mest og hvordan vi i LSB kan være til hjelp.

Hayder Jumaah, biblioteklærer Sofie Førle på Tromsø International School og Hanna Bovim Bugge i skolens bibliotek.

Alle skolene fikk minst én forestilling for elevene. Forestillingene tok utgangspunkt i LSB sine leselystprosjekter (Krysspunkt, BokBlink og Ryddetid) og ble gjennomført av de to prosjektlederne Hanna Bovim Bugge og Hayder Jumaah. Alle forestillingene inneholdt opplesning, ofte på flere enn ett språk, filmsnutter, spørsmål med utgangspunkt i tekstene som ble lest og oppgaver som skulle vekke dialog og diskusjon.

Foredrag for lærerne ble også holdt av enten Hanna Bovim Bugge alene eller i samarbeid med Hayder Jumaah. Foredragene handlet om leselyst, inkludering av elever med lesevaner, flerspråkighet, tverrfaglighet, bøker for alle, Boksøk, leselystprosjekter og bibliotekets rolle på skolen.

Hayder Jumaah, bibliotek lærere på Olav Duun VGS Mette Sofie Øvrum og Kristin Kjorsvik, og Hanna Bovim Bugge, utenfor Olav Duun VGS i Namsos.

Evaluerings

Evalueringsen ble gjennomført ved hjelp av både evalueringsskjema og intervju. De fem skolebibliotekarene/biblioteklærerne besvarte hvert sitt evalueringsskjema skriftlig. Skjemaet inneholdt 27 spørsmål fordelt på åtte temaer. I tillegg gjennomførte rådgiver i LSB Signe Lind et oppfølgingsintervju på telefonen med hver av bibliotekarene.

Vi gjennomførte også telefonintervjuer med en representant for ledelsen ved hver skole. Disse fikk fem spørsmål i forkant som vi deretter gikk gjennom og diskuterte per telefon. Representantene for ledelsen fikk også mulighet til å kommentere prosjektet fritt.

Samtalene med skolebibliotekarene/biblioteklærerne gjennom prosjektperioden utgjør også en del av grunnlaget for evalueringen, i tillegg til samtaler med lærere og elever underveis.

På spørsmål om viktigheten av prosjektet og hva som fungerte, skriver alle at prosjektet opplevdes som viktig og relevant. Kontakten og kommunikasjonen med de to prosjektlederne og bokpakkene med tilrettelagte, nye bøker blir trukket frem som de to viktigste tiltakene i prosjektet.

Prosjektledernes besøk på skolebiblioteket og møtet med elever og lærere beskrives som vellykket og nødvendig for at prosjektet skulle befeste seg på skolen.

Samtlige trekker frem kunnskap om LSB og tilbudene til leselystorganisasjonen som svært nyttige og relevante resultater av prosjektet. Noen hadde hørt om LSB, andre ikke, men alle forteller at det var mye de ikke visste at leselystforeningen kunne tilby som de er glade for å kjenne til nå.

Alle bibliotekarene/biblioteklærerne melder tilbake at det har vært av stor, kanskje til og med avgjørende, betydning å få bokpakker gjennom prosjektet. Bøker som inkluderer alle, er mangelvare. Bibliotekene som var involvert i prosjektet har nå en mer tilrettelagt samling enn før samarbeidet, og større valgmuligheter for alle elevene. Flere av bibliotekarene nevner dessuten at de har fått økt kunnskap om ulike typer bøker gjennom prosjektet og en bevissthet rundt viktigheten av at det finnes bøker som treffer ulike elever, både i forhold til motivasjon og mestring. Flere føler seg mer rustet til å møte ulike elevers behov.

Evalueringen av pilotprosjektet avdekket et stort potensial for å løfte lesing og leselyst blant elever gjennom et strukturert samarbeid mellom leselystorganisasjonen og skolebibliotek over hele landet. Både skolebibliotekarene og ledelsen til alle de fem pilot skolene bekreftet at prosjektet hadde hatt betydning for lesing og leselyst på skolene.

Det er vanskelig å trekke frem hvilke tiltak som har vært viktigst for pilot skolene. Evalueringen viser at alle tiltakene har vært betydningsfulle på ulike måter. Både bokpakkene med nye inkluderende fysiske bøker til biblioteket, forestillingene for elevene, kurset

til lærere, de digitale leselystprosjektene, besøk på skolebiblioteket og samtaler med skolebibliotekaren trekkes frem som verdifulle.

Å motta bokpakker ble trukket frem som grunnleggende viktig. Slike bøker fantes ikke på bibliotekene fra før, og evalueringen viser at flere elever har kjent seg inkludert i bøkernes verden ved å få disse bøkene i biblioteket. Slik sett avdekker evalueringen at det har betydning hva slags type bøker som ble gitt i bokpakkene. At bøkene i prosjektet har vært ulike og inkluderer ulike elever viste seg å bety mye. Et mangfold av gode, tilrettelagte bøker er nødvendig og bidrar til at flere elever blir inkludert. I et fremtidig samarbeid mellom leselystorganisasjonen og skolebibliotekene bør bokpakker inkluderes.

Et utvalg av bøkene som ble sendt til skolene. Ordfrie bøker og parallellspråklige bøker ble trukket frem som spesielt viktige å få. Illustrerte bøker for eldre elever ble også fremhevet som betydningsfulle.

Parallellspråklige bøker og ordfrie bøker viste seg å ha stor positiv verdi for at flere barn og ungdom skulle føle seg velkomne på skolebiblioteket og i bøkernes verden. Representasjon var også viktig for den ene blinde eleven som endelig fant en bok han både kunne lese selv og kjenne seg igjen i. Samtidig mangler bøker der omslaget viser frem et naturlig mangfold. Bøker der mangfoldet representeres, flere ordfrie bøker, flere parallellspråklige bøker enn «Ryddetid», bøker på enda flere språk og parallellspråklige/flerspråklige noveller løftes spesifikt frem som bøker det trengs flere av. Spennende sakprosa med enkel tekst mangler også, samt flere enkle, men aldersadekvate bøker med kjærlighet som tema.

Evalueringen viser også at faglig påfyll og noen utenfra å diskutere bøker og lesing med, har vært av stor betydning for deltagerne av pilotprosjektet. Bibliotekarene opplever stort press og etterlyser støtte både faglig og sosialt. Det er ofte ensomt å være skolebibliotekar, særlig ved større skoler der bibliotekarrollen havner i skvis mellom administrasjon, pedagogikk og ledelse. Flere av bibliotekarene uttrykte behov for et faglig nettverk både på og utenfor skolen.

Møtene vi hadde med elevene ble også trukket frem som betydningsfulle. At noen utenfra kommer til skolen og snakker engasjert om lesing og leselyst, gjorde inntrykk på elevene.

Hayder og Hanna diskuterer spørsmål fra leselystprosjektet Ryddetid med engasjerte elever på Tøyen skole.

Sammen med bokpakkene trengs informasjon, formidlingstips og leselystprosjekter som gjør det lettere for bibliotekarene å formidle bøkene. Konkrete tips og nyhetsbrev som følger med bokpakkene etterlyses. Lesetips fra barn og ungdom som representerer et naturlig mangfold av ulike lesere ville vært viktig for å skape en positiv smitteeffekt og nysgjerrighet – det er ofte mer effektivt når en leser på ens egen alder tipser om en spennende bok.

Generell kunnskap om lesing, leseutfordringer og leselyst vil også være avgjørende for at bøkene skal kunne treffe de elevene som trenger det mest. Informasjonsfilmer, webinarer og opplegg som bygger bro mellom skolebiblioteket og lærerne vil kunne bidra til at flere elever inkluderes. Besøk fra ansatte ved leselystorganisasjonen der det er mulig, vil også være en styrke.

Presentasjon av leselystprosjektet Krysspunkt for elever på Olav Duun VGS. Her leser Hayder og Hanna fra diktsamlingen «Lukta av svart» (Ali Hayder, Aschehoug forlag, 2021) på norsk og arabisk.

Et nettverk for skolebibliotekarer hadde også vært en styrke for fremtidens skolebibliotek. Det trengs en arena der skolebibliotekarer kan inspirere hverandre og diskutere seg imellom. I tillegg etterlyses et system der faglige kompetansepersoner utenfra kan bidra med inspirasjon og oppdatert informasjon. Mange jobber alene og trenger en plattform der de kan få faglig påfyll fra noen som har kunnskap om barn/ungdom og lesing, som forstår potensialet i et skolebibliotek og rollen til en skolebibliotekar. Det beste hadde vært å finne en måte som gjør informasjonen og dialogen toveis; en plattform der leselystorganisasjonen og skolebibliotekarene kan dele kunnskap og informasjon – gjerne gjennom en enkel digital sosial plattform som er lett å bruke og lett å forholde seg til.

Samtlige pilotskoler understreker at betydningen av et fremtidig samarbeid mellom skolebiblioteket og en ny leseorganisasjon vil være stor. Skolen har som mål å gi alle elever et likeverdig tilbud, men det er fortsatt lang vei frem dit, særlig når det gjelder lesing og litteratur.

For at skolen skal oppfylle målet om at alle elever går ut fra skolen med gode nok leseferdigheter til å bli selvstendige borgere, trenger de å oppleve at lesing kan være en meningsfull aktivitet. Pilotprosjektet har avdekket at en leselystorganisasjon som LSB kan utgjøre en betydelig forskjell for å fremme lesing gjennom et landsomfattende og strukturert samarbeid med skolebibliotekene. Et slikt nettverk bør inneholde bokpakker med inkluderende bøker, kunnskapsspredning om lesing for alle og en lettanvendelig plattform for informasjon og kunnskapsdeling.

Presentasjon av leselystprosjektet Ryddetid for elever på Tromsø International school.

KORT FORTALT

Å synliggjøre og spre kunnskap om LSB sine aktiviteter er avgjørende for foreningens arbeid. Vi er aktive på sosiale medier og lager podkaster og bokanbefalingsfilmer. Vi produserer informasjon og nyheter til hjemmesiden og sender ut månedlige nyhetsbrev. Bøkene, arrangementene og prosjektene våre får omtale i pressen.

SYNLIGHET OG MEDIER

LSB arbeider målrettet for å være synlige på arrangementer og festivaler, i sosiale medier, på nett og i pressen.

Hjemmeside

LSB har også i 2024 fokusert på å holde hjemmesiden aktiv og aktuell. I løpet av året ble det skrevet og publisert 53 nye artikler på hjemmesiden. De ansatte i foreningen har produsert mye av innholdet. Vi startet opp igjen intervjurekka «En tur i slottsparken» i 2024 og Martin Ernsten, Ronja Svenning Berge og Sadik Qaka ble invitert med på tur i løpet av året.

Nyhetsbrev

Det månedlige nyhetsbrevet sendes ut til 4200 mottakere på skoler og bibliotek, til profesjonelle aktører i litteraturfeltet og andre interesserte. I tillegg til nyheter fra LSB og bransjen forøvrig, er faste innslag i nyhetsbrevet intervjuer med aktuelle samarbeidspartnere, anbefalinger fra Boksøk og omtale av nye bøker som er støttet av LSB.

Nyhetsbrevet brukes aktivt for å informere om aktuelle satsningsområder og spesielle anledninger. Eksempelvis ble det sendt ut et eget nyhetsbrev ved navneendringen på Leseombudsordningen da Leseombud ble til Lesevenn.

100-lista

100-lista er en oversikt over de 100 beste bøkene for alle, som er gitt ut de tre siste årene. Bøkene er valgt ut på grunn av leservennlighet og litterær kvalitet. Denne lista er ment å gjøre veien fra leser til riktig bok både kortere og enklere. 100-lista er vår gavepakke til alle som leser i motvind – til formidlere, bibliotekarer, lærere og foresatte som synes det er vanskelig å orientere seg i bokskattekista.

En ny versjon av 100-lista trykkes hvert år som et fysisk hefte, og publiseres på LSBs nettside. Hftet blir sendt ut til LSBs 360 Bok til alle-bibliotek. På nettsiden ligger 100-lista for de syv siste årene tilgjengelig.

Sosiale medier

LSB bruker Facebook og Instagram til å dele nyheter, informasjon om nye bøker, arrangementer, informasjonsfilmer, artikler og podkastepisoder. Målet er å synliggjøre arbeidet vårt og vekke oppmerksomhet rundt bøkene vi støtter og nye bøker i søketjenesten Boksøk.

LSB har rendyrket den visuelle profilen vi benytter på Instagram. Ulike typer innlegg og videoer har faste grafiske uttrykk som publiseres jevnlig og systematisk. Promotering av artikler, boktips fra nettsiden og nye episoder av LSBs podkast Boksøkpodden har faste oppsett slik at de er lett gjenkjennelige for brukerne. LSB bruker bevisst tydelig skrift og sterke farger for å gjøre innleggene mer lesbare og appellerende for leserne.

I 2024 var hovedvekten av SoMe-innleggene til LSB reels-videoer, da vi erfarer at dette får mest eksponering og seertall. Derfor var også Instagram-julekalenderen utelukkende reels. Hver luke bestod av en ansatt fra LSB som presenterte en nyere bok fra Boksøk.

LSB markerte i 2024 ulike merkedager med egne tips til relevante bøker fra Boksøk, for eksempel i forbindelse med Morsmålsdagen, Kvinnedagen, Verdens bokdag, Samenes nasjonaldag og Lesetimen. Sistnevnte markerte vi for tredje gang i sosiale medier ved å dele digital livestrømming av arrangementet Leselunsj, hvor inviterte forfattere leste fra bøkene sine. Dette ble også dekket over Instagram Story.

Alle arrangement LSB arrangerer eller deltar på, dekkes på Instagram med både stories og innlegg. Slik dekket vi også vårt bidrag på Miniøya og våre arrangementer på Norsk litteraturfestival.

Podkast

Boksøkpodden

I 2024 ble det produsert to sesonger av Boksøkpodden, med til sammen 16 episoder.

Boksøkpodden er en serie med fem minutters podkast-episoder hvor rådgiver i LSB, Anders Reff, presenterer ulike bøker fra søketjenesten Boksøk. Podkastepisodene er korte og har en fast mal: Hva handler boka om, hva gjør boka bra og hva gjør boka lett å lese? Hver episode inneholder korte utdrag fra bøkene, lest av rådgivere i LSB. De utvalgte bøkene er en blanding av nyere titler LSB har støttet, samt aktuelle bøker fra Boksøk. Boksøkpodden skal være en lett tilgjengelig podkast med tips om bøker av høy kvalitet som er enkle å lese. Samtidig skal podkasten bidra til å spre informasjon om Boksøk.

BokBlink – podkast og videoproduksjoner

I 2024 ble leselystprosjektet BokBlink, tidligere Boksøk Ungdom, lansert, og det ble lagt til fem nye bøker i prosjektet. De fem nye bøkene er Alexander Kielland Krag: «Litt redd, bare» (ungdomsroman), Brynjulf Jung Tjønn: «Kvit, norsk mann» (dikt), Marta Breen og Jenny Jordahl: «Kvinner i kamp» (sakprosa/tegneserie), Ronja Svenning Berge: «Hvis det ikke brenner» (grafisk roman) og Tor Fretheim: «Leons hemmelighet» (ungdomsroman).

Til disse bøkene ble det produsert flere digitale ressurser, blant annet intervjuer med forfatterne som ble gjort tilgjengelig både som video og som podkast.

I Tor Fretheims sted medvirket skuespiller Carl Martin Eggesbø. Det ble også filmet opplesninger fra bøkene av forfatterne samt skuespiller Carl Martin Eggesbø.

Bokanbefalinger

LSB anbefaler bøker på egne og eksterne plattformer. Vi publiserer ett nytt boktips hver måned på våre nettsider og i det månedlige nyhetsbrevet. I Boksøkpodden kan du lytte til utvalgte boktips fra Boksøk. LSB skriver også faste bokanbefalinger i Dysleksi Norge sitt medlemsblad, «Mestring».

BOKSIDE
Foreningen Leser søker bok anbefaler tre bøker som er lette å lese og lette å forstå.

Anbefalt av Leser søker bok!

Georg og kjelleren av Hilde Hodnefjeld

Foreldrene til Georg driver begravelsesbyrå. Da Georg var liten, datt han ned i en kiste og døde nesten. Etter det har Georg kunnet høre hva de døde sier. De vil at han skal gjøre ting for dem; gre håret eller gi beskjeder til slektninger.

De andre i klassen synes Georg er rar. Man blir kanskje litt rar når man kan høre hva de døde roper fra gravene sine. En dag begynner det en ny jente i klassen. Hun har på seg en T-skjorte med teksten «IKKE SOM DE ANDRE».

Boka har stort leseidriv, korte kapitler, tydelige karakterer, mye dialog og stor fort. Den er også illustrert. Passer for barn på mellomtrinnet.

(Foto: Olydental)

Hjerte hjerte hjerte av Agnar Lirhus

Dette er en mørk og kort roman for ungdom om å være konstant koblet på verden gjennom sosiale medier og samtidig kjenne seg nummen og ensom. Vi følger en tenåringsjente gjennom et døgn preget av tause rutiner i hjemmet og dramatiske opplevelser på sosiale medier.

Boka er skrevet som et langdikt og har stort leseidriv. Taksten er tilrettelagt for å kunne leses av alle og har lite tekst og mye luft.

Passer for ungdom i alle aldre.

(Foto: Omnipax)

Bestemors bok av Sadik Oaka

Da familien flyktet til Norge, ble bestemor igjen. Mens barnebarnet vokser opp i Norge, lever hun videre i landsbyen, i hagen, med kattene og kyllingene. Når bestemor ligger for døden, reiser barnebarnet tilbake til Kosovo for å ta farvel.

Dette er en parallellspråklig bok på norsk og albansk. Diktene er korte og kraftfulle. Passer for unge voksne og voksne.

(Foto: Aschehoug)

Her i Bokside.no finner du flere bøker uten vanskelige språk for barn, ungdom og voksne, som Leser søker bok har gått godt for.

30 Mestring nr. 4/2024

Presse

Foreningens aktiviteter og utgivelser i 2024 har vært godt synlig i pressen.

«**Max Manus – en tegneserie om en av Norges største motstandshelter**»

«lettlest og engasjerende». **DN**

Årets første utgivelse støttet av LSB var «Max Manus – en tegneserie om en av Norges største motstandshelter», av Andreas K. Iversen. Boka fikk flere begeistrede anmeldelser. Øyvind Holen anmeldte boka for Dagens Næringsliv og

poengterte at den er «lettlest og engasjerende». På Serienett skrev Nils Vermund Gjerstad at streken til Iversen er god, at fortellingen er skrevet frem med en god dose sjarm og humor og at Iversen «klarer å gjøre fortellingen om Oslos store krigshelt lettlest og svært tilgjengelig for barn og ungdom». Egon Låstads hadde en grundig anmeldelse i Empirix og skrev blant annet at «Serieskaper Andreas K. Iversen gjenforteller de viktigste hendelsene fra Manus' liv på en måte som både er medrivende og underholdende». Anmelder Jan Øyvind Helgesen i Nettavisen skrev at «Max Manus» er «som skapt for de seinere trinnene i ungdomsskolen» og ga boka terningkast 5. Boka fikk også mye oppmerksomhet da den vant ARKs barnebokpris og da den ble nominert til Bokslukerprisen.

Flere utgivelser kom tidlig på året, deriblant «Ivar får ansvar», av Arnfinn Kolerud. «Dette er ei verkeleg god barnebok», skrev NRKs anmelder Anne Cathrine Straume i anmeldelsen «Sommarjobben som gikk

skeis». Videre skrev hun: «No er ikkje det overraskande, for Arnfinn Kolerud er av dei finaste barnebokforfattarane vi har. Teksta er som alltid overraskande. Styrken til Kolerud ligg nettopp i at du aldri veit kva veg forteljinga vil ta. Ein annan kvalitet er det leikne språket.» «Ivar får ansvar» fikk flere gode lesninger utover våren og i Klassekampens bokmagasin skrev Helene Hovden Hareide: «Medan mange kunstnarromanar for vaksne handlar om å lære seg å sjå som eit barn, handlar denne barneboka om å lære seg å sjå som ein vaksen. Det er mykje hovudpersonen vår gjer for fyrste gong denne sommaren, frå å vaske golv til å tenne eit temmeleg spektakulært bål, og det endrar korleis han ser på omgjevnadane ... Eg set pris på korleis Kolerud får frem dette, og i den implisitte refleksjonen i romanhandlinga: Det såre ved å legge barndoms-sjølvet bak seg, men også den gode kjensla av å meistre nye utfordringar. I Kolerud sin prosa kryr det av gode formuleringar knytt til dette». Barnebokkritikk sin anmelder, Petra J. Helgesen, satte også pris på boka og skrev: «Arnfinn Kolerud har skrive ei forteljing som tar meg humrande gjennom dei mange tragiske misforståingane til den tolvårige hovudpersonen – med klump i halsen.»

«Ivar får ansvar» var også en av NORLAs fokustitler våren 2024. Dette ga boka og forfatter Arnfinn Kolerud økt oppmerksomhet utenfor Norges grenser.

«**Ivar får ansvar**»

«ei verkeleg god barnebok». **NRK**

«Nagel 2 – Ingen vei tilbake»

«matcher lett det beste i sjangeren internasjonalt». **Empirix**

«Nagel 2 – Ingen vei tilbake», andre bok i Sigbjørn Lilleengs kritikerroste sci-fi-serie for ungdom, fikk en rekke meget gode lesninger da den kom ut. I den begeistrede anmeldelsen «Et helstøpt univers» i Empirix skrev anmelder Erle Marie

Sørheim: «fremstår som et meget gjennomarbeidet verk. «Nå har Lilleeng virkelig naila det», tenker jeg flere ganger under lesningen, for her har alt falt på plass – både historie- og tegnemessig ... Jeg lukker boka både superfornøyd, og svært spent på neste bind ... denne serien matcher lett det beste i sjangeren internasjonalt». Med overskriften «Tegneserie som trollbinder» og videre «'Nagel' har det som skal til for å bli en klassiker» starter litteraturkritiker i NRK, Anne Cathrine Straume, sin anmeldelse av «Nagel 2 – Ingen vei tilbake». Straume gir boka terningkast 5 og skriver: «Lilleeng har et suverent grep både om det brutale universet med så mange konnotasjoner, og om de unge hovedpersonene sine. De har individuelle karaktertrekk og blir gjenkjennelige typer, men er samtidig flerdimensjonale med både gode og mindre gode sider. De er helt klart helte-materiale, men blir likevel ingen glansbilder ... Blod flyter og villdyr snerrer i en episk fabel som spenner dagsaktuelle temaer til det ytterste». I Klassekampens bokmagasin skriver anmelder Egon Låstad følgende: «Det er særlig tre ting som gjør tegneserien 'Nagel' så vellykket. For det første handler det om dynamikken mellom en gjeng utskudd – som sammen oppdager at de kan gjøre en forskjell. For det andre er serien en samfunnsrelevant

dystopi om griskhet, krig og utarming av naturen. På toppen av dette kommer de gjennomarbeidede tegningene til serieskaper Sigbjørn Lilleeng». Serienett har også anmeldt boka og anmelder Iselin Steinshamn skrev: «Alt i alt har Lilleeng laget en solid oppfølger til den første boken. Igjen er det aktuelle temaer som tas opp, tydeligst er alluderingen til klimaendringer og manglende respekt for naturen, men også forholdet mellom Heradan og Aradan er en (mer eller mindre intensjonell) parallell til Israel/Palestina konflikten. Begge deler kan være tankevekkende i en ellers spennende og mørk tegneserie».

Med utgivelsene av «Ryddetid» på kvensk, romani og romanes har nå alle de seks norske minoritetsspråkene fått sin velfortjente plass blant «Ryddetid»-språkene. Det finnes få barnebøker på disse språkene og NRK lagde en sak om den kvenske utgivelsen, og at det var Cappelen Damms første kvenskspråklige barnebokutgivelse. Forlagssjef for barn og unge i Cappelen Damm, Ragnfrid Trohaug, mener det er viktig at minoritetsspråklige barn har tilgang på gode leseropplevelser og sier følgende til NRK Kvensk: – Det er en rett å kunne se sitt eget språk på trykk. I tillegg er det et viktig virkemiddel for å holde minoritetsspråk levende.

«Soldagen»

«lett å sluka, lett å lika». **Framtida**

På vårparten kom også «Soldagen», skrevet av Sunniva Relling Berg og illustrert av Bjørn Rune Lie, som er oppfølgeren til «Polarnatt» som utkom i 2019. «Soldagen» fikk en god anmeldelse i avisa

Framtida. Anmelder Heidi Berakvam skrev: «Ei bok det er lett å sluka, lett å lika – og egnar seg godt for all slags tenåringar».

«Bestemors bok»

«en debutant verdt å følge med på». **Aftenposten**

Mot sommeren kom Sadik Qakas diktdebut, «Bestemors bok», og den fikk raskt en god lesning i Klassekampens Bokmagasin. I sin anmeldelse skrev Ali Esbati: «Sadik Qakas tospråklige diktdebut gir en

rørende skildring av grunnleggende eksilerfaringer ... Det sørges over det som holder på å gå tapt, men over sorgen svever også en usikkerhet rundt hva man får sørge over; hvor skal man stå for å kunne – og ha rett til – å plukke opp det som flyter forbi i tidas elv? ... Det er noe rørende desperat – og gjenkjennelig – i opplevelsen av en samhörighet som forvitrer; den smyger seg inn i minner av minner. En fornemmelse av ansvar, vanskelig å manøvrere i. Det er et godt poetisk grep å forsøke å nagle fast denne følelsen i spesifikke spørsmål ... 'Bestemors bok' [er] et komprimert, men rikt litterært bidrag til påminnelsen om etterlatenhetens erfaring». Aftenpostens anmelder, Emilio Sanhueza, satte også pris på utgivelsen og

skrev følgende i sin anmeldelse av «Bestemors bok»: «Med et økonomisk og selvransakende språk er denne 'rollefiguren' Bestemor nærmest alltid til stede. Hun er der i detaljene og i fortellinger om store og små videreføringer av ritualer, detaljer og familiestunder. Hun er der gjennom maten. Gjennom smaker og lukter - stunder der nuet og minner smelter sammen til å bli det samme øyeblikket ... denne gode boken våger å prøve seg på både små og store spørsmål ved det å havne midt imellom. Det vitner om en debutant verdt å følge med på».

Høstens første utgivelse støttet av LSB var «Hjerte hjerte» av Agnar Lirhus. I Klassekampens Bokmagasin skrev anmelder Ane Barmen følgende: «Agnar Lirhus stolar på den unge lesaren. Heldigvis ... Kompliserte tankar og kjensler blir skildra på ein måte som er lett tilgjengeleg». Hun skriver vidare: «effektiv prosa og eit godt karakterportrett av ei sammensatt jente. [Lirhus] evnar å skrive ein hovudperson som både er mobbeoffer og som sjølv foraktar andre, som vil lausrive seg og samstundes få nattakos frå mamma – klassisk brytingstid i ein rådvill tenåring. Det er godt gjort med så sparsam ordbruk». «Med poetiske kvaliteter og ungdommelige perspektiver tar Agnar Lirhus pulsen på samtiden i sin siste ungdomsroman», skrev anmelder hos Barnebokkritikk, Gunnbjørg Johannessen. Om

«Hjerte hjerte hjerte»

«Med poetiske kvaliteter og ungdommelige perspektiver tar Agnar Lirhus pulsen på samtiden i sin siste ungdomsroman». **Barnebokkritikk**

handlingen i boka skrev hun: «Det som skjer i den digitale verden fungerer som et parallelt univers til virkeligheten, livet flimrer av gårde med stadige avbrudd begge steder. Ja, som på ekte. Men hva er hva? Hvor går grensen mellom det som skjer her og nå, ufiltrert, til det som er iscenesatt og regissert? Og hvordan skal vi forholde oss til det?». Videre utdyper Johannessen: «Boken har et alvorlig bakteppe, og viser til hvor lett sosiale medier kan være en trigger for mennesker som har det vanskelig. I etterordet blir det oppfordret til å søke hjelp om man trenger noen å snakke med, og det er informasjon om hvem man kan kontakte. Men også litteraturen kan være en inngang til dialog og felles forståelse. 'Hjerte hjerte hjerte' kan på den måten bidra til å åpne opp dette viktige rommet for samtale».

«Esters univers. Tre er én for mye»

«Ester og universet hennar har sjarm i bømtevis». **Serienett**

«Ester og universet hennar har sjarm i bømtevis» skrev anmelder i Serienett, Trond Sätre, om andre bok om Ester: «Esters univers. Tre er én for mye». Videre la han til: «I tillegg til ei lun hauststemning får ho fleire morosame

situasjonar ut kostymane og pynten, og temaet sørgjer for ei perfekt avslutting». Første bok om Ester, «Esters univers. Bonusbror og marsvintrobbe», ble nominert til debutantprisen til Kulturdepartementets priser for barne- og ungdomslitteratur våren 2024, noe som skapte flere presseoppslag og mye økt oppmerksomhet rundt Oda Valles bokunivers om Ester.

I midten av oktober kom kunstner og forfatter Shwan Dler Qaradakis minnearbeid i ord og akvareller, memoarboka «Sarin». Qaradakis bok fikk en grundig og god anmeldelse i tidsskriftet Billedkunst.

Anmelderne Halvor Haugen og Nina Mauno Schjønby la vekt på at boka har med seg et håp om en fredeligere fremtid for kommende generasjoner og de skrev: «Ved hjelp av akvareller med innslag av bløkktegninger maner Shwan frem stemninger og utsnitt med fokus på detaljer. Akvarellene er mesterlig utført. I boka finnes det også en rekke abstrakte fremstillinger. Mørkt pigment og vann går sammen, på uforutsigbart vis, og danner ulike spor. De minner om isroser og elveløp, flakkende skygger og strimer av lys. Disse boksidene fungerer som visuelle og litterære rom hvor vi kan dikte videre».

Siste LSB-støttede utgivelse i 2024 var «Måne på flukt fra natta», som er den anerkjente afghanske poeten Khaleda Froaghs første diktsamling på norsk. Diktsamlingen fikk en god lesning i Dag og Tid, der anmelder Sindre Ekrheim skrev: «Språk som lyser ... Nett pendlinga mellom historia, himmelkvelvingen og det som overskrid den enkelte og det vesle, sårbare og nesten løynde, anten det er «smuget» eller bia, er til stades som ein puls gjennom dikta. Trass i den drøymande rastløysa som pregar diktsekvensane, held dei også fast i noko, i rørlege, gjennomskinlege

«Sarin»

«boksidene fungerer som visuelle og litterære rom hvor vi kan dikte videre».

Billedkunst

«Måne på flukt fra natta»

«Språk som lyser». **Dag og Tid**

og overraskande bilete. Dessutan held dikta fast i håpet.» «Måne på flukt fra natta» fikk også en grundig og god lesning i Klassekampens bokmagasin. Anmelder Helene Hovden Hareide skrev: «Men sjølv om

ein kan skimte nok av realpolitiske trådar i Froaghs sin diktervev, er heilskapen langt frå agitatorisk. Det er i biletverda denne poeten opererer og trivast, gjerne med ein humørfyllt snert: 'Jeg har museum på føttene, sjal på hodet' heiter det, etterfølgd av: 'Setter jeg fyr på meg selv, smir dere mens jernet er varmt'». Videre skriver Hareide: «Tonen i dikta gir assosiasjonar til visdomslitteraturen, som Forkynnaren i Bibelen eller Æsops fabler». Anmeldelsen avsluttes med en oppfordring til landets forlag: «Noreg har fått tilført ein stor ressurs dei siste tiåra i form av eksilforfattarar frå heile verda som lever og verker her, hovudsakeleg gjennom fribyordninga. Landets store forlag har så vidt utforska potensialet som ligg i å gje dei ut på norsk. Rikdomen av friske bilete og leiken snert i 'Måne på flukt fra natta' demonstrerer elegant kva vi som litteraturoffentlegheit har å vinne på det».

Froagh ble også intervjuet av Elisabeth Eide i tidsskriftet Jaja og der understrekte hun at det fins håp som trosser mørket Taliban har kastet over Afghanistan. Hun har tro på at Taliban en dag vil forsvinne og sa i intervjuet: – Taliban [...] fører krig mot det persiske språket. Men dette språket står støtt uansett kva dei gjer. Det er rikt og har ein sterk litterær

tradisjon. Noko av håpet mitt ligg i dette språket, i litteraturen som eg er ein del av.

I artiklene vi skriver på våre nettsider om de LSB-støttede titlene, siterer vi fra gode anmeldelser bøkene får og det legges linker til anmeldelser som ikke ligger bak betalingsmur, slik at leserne kan se hva som skrives om utgivelsene i pressen.

LSB fikk også mye oppmerksomhet i forbindelse med lanseringen av 100-lista, Ordknappen, Lesetimen og Leselyst på arbeidsplasser.

KORT FORTALT

Vi har formidlet LSB-støttede bøker på en rekke arrangement, både egne og i samarbeid med eksterne aktører. Blant annet på Norsk Litteraturfestival på Lillehammer, Ordknappen, 100-lista, Lesetimen og på Miniøya.

ARRANGEMENTER

Read Hour

Lesetimen

Søndag 8. september kl. 19.00 ble Lesetimen / Read Hour markert for tredje gang i Norge, med en oppfordring til alle om å sette av en time til å lese. Fredag 6. september ble det i samme anledning arrangert en Leselunsj med opplesninger i Bernerkjelleren i Litteraturhuset i Oslo. LSB inviterte forfatterne Kjersti Bergersen, Sadik Qaka, Anna-Sabina Soggiu og Ingeborg Arvola samt skuespiller Anderz Eide til å lese fra utvalgte bøker fra Boksøk, deriblant flere titler som LSB har vært med på å støtte og utvikle. Leselunsjen var et åpent arrangement og ble i tillegg strømmet direkte.

Anna-Sabina Soggiu, Ingeborg Arvola, Anderz Eide, Kjersti Bergersen og Sadik Qaka.

100-lista 2024

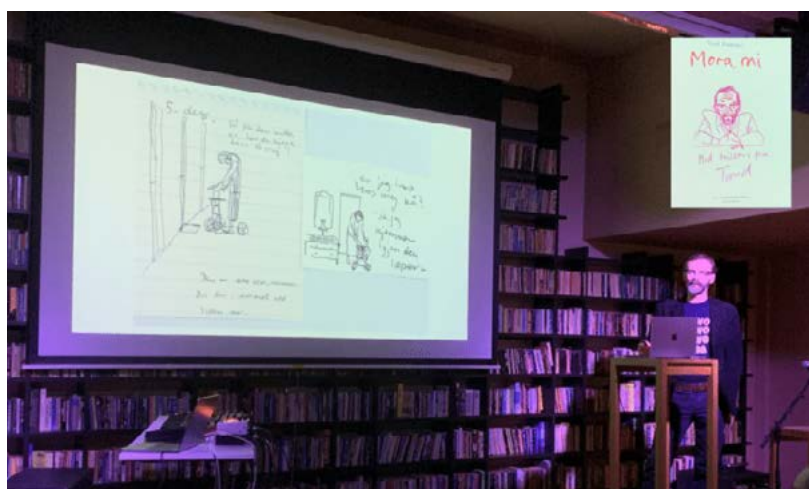
100-lista ble lansert i mars med et eget arrangement på Litteraturhuset i Oslo. Aslak Hartberg leste fra sin nye bok «Hva jeg forteller fulle gutter som kommer bort og later som de ikke vil snakke om panikkangst» og Ruth Lillegreven leste fra sin siste diktsamling, «Badesommar», som er illustrert av Mari Kanstad Johnsen. Flere av illustrasjonene fra «Badesommar» ble vist under opplesningen. Videre fortalte Trond Bredesen om skrive- og tegneprosessen bak hans debutbok, «Mora mi». Det ble også vist en film om bildeboka «Ryddetid», skrevet og illustrert av Camilla Kuhn, som nå finnes i til sammen elleve parallellspråklige utgaver.

Skuespiller Anderz Eide leste fra «Hvis det ikke brenner», skrevet og illustrert av Ronja Svenning Berge, og Aina Basso sin roman, «Eg rissa desse runene». Morten Qvenild tonesatte flere av kveldens opplesninger.

Arrangementet ble åpnet av statssekretær i Kultur- og likestillingsdepartementet, Even Aleksander Hagen. Kveldens konferansier var daglig leder i LSB, Monica Helvig.

Even Aleksander Hagen åpner 100-lista 2024.

Trond Bredesen forteller om «Mora mi».

Anderz Eide leser fra «Eg rissa desse runene», tonesatt av Morten Qvenild.

Aslak Harberg og Ruth Lillegraven leser fra sine nyeste utgivelser.

Morsmålsdagen

Morsmålsdagen markeres årlig 21. februar, for å fremme språklig og kulturelt mangfold. I anledning dagen inviterte LSB i 2024, i samarbeid med NAFO, Deichman, NBI og Det flerspråklige bibliotek ved Nasjonalbiblioteket, tre barnehager til en samling med musikk, joik, dans, trespråklig høytlesning, film, boller, juice og moro.

Ubah A. Aden, Hayder Jumaah og Nisrin Maktabi Barkouki.

Fagseminar: Skrivekunst for leselyst

Våren 2024 arrangerte LSB et fagseminar i samarbeid med NBI med tematikk: Hvordan kan forfattere, illustratører og tegneserieskapere bli enda bedre på å lage bøker som i seg selv fremmer leselyst? Bøker som er spennende å lese, har godt lesedriv og et effektivt språk som tar leseren med gjennom historien? Det var et heldagsseminar for forfattere, illustratører, tegneserieskapere og redaktører. Seminaret var fulltegnet med 100 deltagere og ble arrangert i Berner-kjelleren på Litteraturhuset i Oslo.

BokBlink-lansering

Nye BokBlink (tidligere Boksøk for ungdom) ble lansert 23. april på Deichman Tøyen.

Forfatter Brynjulf Jung Tjønn deltok i samtale med Hayder Jumaah og leste fra diktsamlingen, «Kvit, norsk mann». En 10. klasse og en klasse fra VGS var invitert til lanseringen.

Brynjulf Jung Tjønn og Hayder Jumaah i samtale.

Norsk litteraturfestival på Lillehammer

Ordknappen

Utdelingen av Ordknappen 2024 skjedde under Norsk litteraturfestival på Lillehammer 29. mai. Ti prismottakere ble hedret under arrangementet i Kulturhuset Banken.

Under utdelingen var det joik og musikk av Torgeir Vassvik, og Ánne Márjá Guttorm Graven og Helen Blind Brandsfjell leste fra sine oversettelser av Camilla Kuhns «Ryddetid» på nord- og sørsamisk. Haile Bizen leste fra sin parallellspråklige diktsamling, «La oss si at jeg er». Skuespiller Anderz Eide leste fra Aina Bassos novellesamling «Eg rissa desse runene», Ronja Svenning Berges grafiske roman «Hvis det ikke brenner», og «Ryddetid» (norsk utgave) til musikk av Morten Qvenild. Qvenild spilte også under bildefremvisning av Trond Bredesens grafiske roman «Mora mi». Oda Valles bok «Esters univers» og Ryddetid-prosjektet ble presentert med hver sin film under arrangementet.

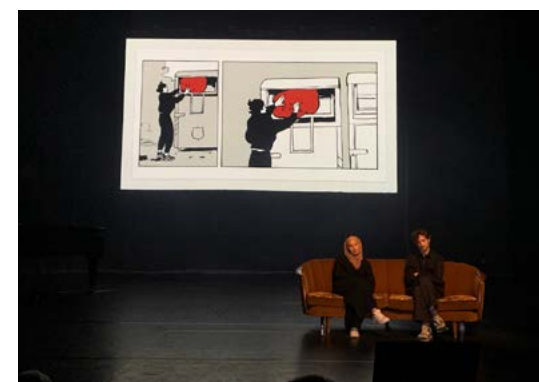

Joik av Torgeir Vassvik.

«Hvis det ikke brenner» i Maihaugsalen

Som en del av Pegasus-programmet for barn og unge ble forestillingen «Hvis det ikke brenner» spilt for en nesten fullsatt Maihaugsal med elever fra ungdomstrinnet og videregående skoler. Denne multimodale forestillingen var basert på Ronja Svenning Berge sin kritikerroste og LSB-støttede tegneserie, «Hvis det ikke brenner». Sterke, vakre og poetiske illustrasjoner fra tegneserien ble vist på storskjerm. Dialogene ble fremført av skuespillerne Iman Meskini og Sjur Vatne Brean og forestillingen ble tonesatt av Morten Qvenild. Sammen skapte ord, bilde og musikk en sterk scenisk opplevelse som tok publikum tett på et hverdagsliv som preges av hendelser i fortiden.

Iman Meskini og Sjur Vatne Brean.

Familiefestivalen Miniøya

LSB var samarbeidspartner under Miniøya 2024 i Tøyenparken. Lørdag 8. juni leste og fortalte forfatter og biolog Hanna Nyborg Støstad fra sin sakprosa-bok «Eventyrlige dyr», med illustrasjoner av Simon Dahle Nyhus. Her fikk barna høre morsomme fakta om ulike dyr fra hele verden; dyr med spesielle egenskaper og smarte triks som sikrer at de overlever.

PEN Eritreas 10-års-markering

11. oktober markerte PEN Eritrea sitt 10-årsjubileum med litterær festaften på Sentralen i Oslo. Det kom gjester, eksilforfattere og musikere fra inn- og utland samt holdt taler fra Norsk PEN. LSB bidro med diktlesning fra Haile Bizens parallellspråklige utgivelse «La oss si at jeg er», i serien Parallell. Forfatteren var ikke selv til stede, men ved hjelp av QR-kodene i boka ble forfatterens stemme og opplesning på tigrinja en levende del av programmet.

Demens i Oslo

LSB bidro med stand på informasjonstorget til Demens i Oslo sin årlige fagdag i Oslo Konserthus, med rundt 200 deltakere. Her viste vi frem et utvalg av våre bøker for mennesker som lever med demens, informerte om vårt arbeid og delte ut 100-lista, bok til Lesevenner og LSB-bærenett.

Lanseringsarrangementer

Shwan Dler Qaradaki: «Sarin»

Torsdag 24. oktober ble «Sarin» av Shwan Dler Qaradaki lansert på Litteraturhuset i Oslo, og forfatter Brynjulf Jung Tjønn intervjuet Qaradaki.

Qaradaki er født i irakisk Kurdistan i 1977. Hele hans oppvekst var preget av krig og konflikt. Først Iran-Irak-krigen, deretter Saddam Husseins terrorvelde mot kurdere, så Golfkrigen med påfølgende borgerkrig kurdere imellom. 20 år gammel bestemte Shwan seg for å bryte opp og reise fra familien for å kunne virke fritt som kunstner. Boka «Sarin» er et minnearbeid i ord og akvareller – som tar oss med til oppvekst i Kurdistan og flukt gjennom Europa og endelig til Norge. Men følelsen av flukt er ikke over. Ny uro tar bolig i en kropp merket av en strabasiøs reise.

Shwans reise er ikke unik. Mange kurdere og andre som har flyktet fra Midtøsten vil gjenkjenne bokas skildringer av sarin – den usynlige gassen som Saddam Hussein og hans regime brukte i folkemordet mot kurderne mot slutten av åttitallet. Gassen med det besnærende navnet og som Shwans overlevende slektninger fortalte hadde en søt lukt av eple. En gass som spiser deg opp fra innsiden og ødelegger dine indre organer. Hvorfor har det blitt slik at Midtøsten – vår sivilisasjons vugge – har blitt åsted for de lengstvarende konfliktene verden har sett? Dette er tanker Qaradaki bærer med seg gjennom flukten, og som ikke slipper taket selv om han etablerer seg i et trygt land med sin egen familie.

Qaradaki setter gjennom sitt kunstneriske virke søkelys på spørsmål knyttet til identitet, og det å være en del av en multikulturell virkelighet. Han benytter seg av en rekke forskjellige teknikker og jobber både med tegning, maling, foto, installasjon og video. Felles for hans arbeider er at de belyser hvordan verden består av en uendelig rekke forskjellige perspektiver, og utfordringene det skaper i møter mellom mennesker. I hans arbeider møter vi noen av vår tids mest aktuelle samfunnsspørsmål, som skildres i et personlig og poetisk visuelt språk, samtidig som de har en politisk undertone. En undrende og reflekterende holdning kjennetegner alle hans prosjekter, som på forskjellig vis forsøker å utvide forståelsen av hva det vil si å leve i vår verden i dag.

I 2016 ga Qaradaki ut boka «Avstand» sammen med Mette Karlsvik på Spriten Forlag. Han har de siste årene mottatt en rekke priser og stipender, blant annet Skien kommunes kunstnerstipend, Oslo Bys kunstpris, Norsk Kulturråds nykommerpris og Kistefos kunstpris (Høstutstillingsprisen).

Shwan Dler Qaradaki i samtale med Brynjulf Jung Tjønn.

Sadik Qaka:

«Bestemors bok»

Den 13. juni ble Sadik Qaka sin norsk/albanske diktsamling «Bestemors bok / Libri i gjyshe» – den femte boka i serien Parallell – lansert på Tøyen bibliotek. Publikum ble møtt med albanske folketonar ved operasanger

Lindita Óttarsson, opplesning fra boka på begge språk, ett miniforedrag om det albanske språket og ett om aldring og minne, en samtale om å krysse grenser innen språk, geografi og klasse – og som en bonus leste poeten Arbër Selmani fra Prishtina egne dikt. Liridona Qaka leste sin norske gjendiktning. Medvirkende: Sadik Qaka, Lindita Óttarsson, Elizabeth George, Arbër Selmani, Liridona Qaka og Johanne Frønth-Nygren.

Sadik Qaka leser fra «Bestemors bok» på lanseringen på Tøyen bibliotek.

Khaleda Froagh: «Måne på flukt fra natta»

Den 28. november inviterte Aschehoug forlag og LSB til lansering av den parallellspråklige diktsamlingen «Måne på flukt fra natta», av afghanske Khaleda Froagh. Boka er den sjette utgivelsen i serien Parallell. Arrangementet på Deichman Tøyen trakk full sal, med oppmøtte fra blant annet det afghanske og iranske forfattermiljøet, norske poeter og Norsk PEN. Khaleda Froagh og gjendikter Inger Elisabeth Hansen leste et utvalg dikt på persisk og norsk, og hele Team Khaleda ble invitert opp på scenen til samtale om prosessen rundt bokas tilblivelse, ledet av redaktør for serien Parallell, Johanne Frønth-Nygren.

Kvelden ble flott rammet inn av musikalske innslag på tabla og rabarab, sang og gitar, bildevisning fra Afghanistan, boksalg og servering av persiske småkaker.

Lina Undrum Mariussen, Mohammad M. Izadi, Khaleda Froagh, Inger Elisabeth Hansen og Johanne Frønth-Nygren. Foto: Waheed Warasta.

KORT FORTALT

LSB utvikler leselyst-prosjekter for skoler. Leselyst-prosjektene skal skape leselyst og leseglede og skal inkludere alle elevene i klasserommet.

LESELYSTPROSJEKTER

Leselystprosjektene til LSB har som mål å gjøre lesing gøy, lærerikt og inkluderende. Felles for leselystprosjektene er at alle barna i barnehagen og elevene i klasserommet kan delta.

BokBlink

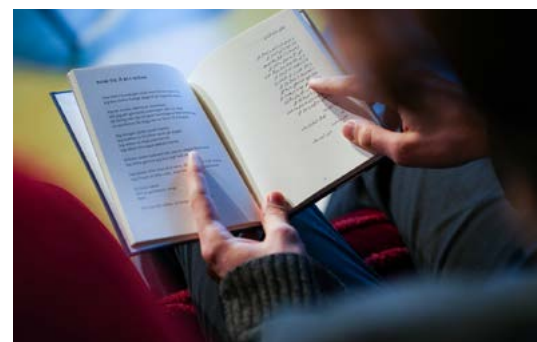

BokBlink er et leselystprosjekt for elever i ungdomsskolen og videregående som tar utgangspunkt i bøker fra Boksøk. Her løfter vi frem bøker i et bredt spekter av sjangre og med aktuelle tema som kan treffe ungdom. Målet er å vekke leselyst gjennom bøker som kan brukes av hele klassen.

Per utgangen av 2024 teller BokBlink i alt 12 titler. LSB har jobbet frem ressurser og læringsopplegg til disse bøkene. Forfatterne bak bøkene har deltatt i innspilling av litterære samtaler som inngår i formidlingsopplegget, og er tilgjengelig som både podkast og video.

Ressurssidene til BokBlink på LSBs nettside har gjennomgått en oppgradering med nye tekster, bilder og presentasjoner. Nye BokBlink ble lansert våren 2024 med et eget arrangement, hvor fem nye titler i leselystprosjektet ble presentert.

Krysspunkt

Krysspunkt er et digitalt leselystprosjekt som tar utgangspunkt i nyskrevne parallellspråklige dikt fra «Parallell», en diktserie som er initiert av LSB og utgitt på Aschehoug forlag. Alle diktsamlingene er skrevet av minoritetsspråklige poeter bosatt i Norge, poeter som har opplevd krig, kriser og manglende ytringsfrihet. Diktene de skriver i Norge oppstår i et krysspunkt mellom verden og Norge, og samlingene skrives frem parallelt på minoritetsspråket og norsk i tett samarbeid med oversettere, gjendiktere, redaktør og rådgiver.

Podkaster, filmer, spørsmål og refleksjonsoppgaver bidrar til å belyse både diktene og konfliktene poetene har måttet flykte fra. Elevene inviteres til å diskutere og samtale om blant annet språk, kultur, flukt, krig, terror, håp, ytring og demokrati. Alle ressursene ligger tilgjengelig på LSBs nettside. Leselystprosjektet er tverrfaglig, og passer spesielt godt til de tverrfaglige temaene i læreplanen.

Ryddetid

Ryddetid er et leselystprosjekt som er ment å styrke flerspråkligheten blant barn, til bruk på skoler og i bibliotek. Prosjektet tar utgangspunkt i bildeboka «Ryddetid», skrevet og illustrert av Camilla Kuhn. Per utgangen av 2024 finnes «Ryddetid» i elleve parallellspråklige utgaver.

Boka er lettlest og morsom, og tar opp viktige temaer i et språk barn forstår. Digitale ressurser knyttet til boka ligger ute på LSBs nettsider, tilpasset to nivåer: 1. & 2. klasse, og 3. & 4. klasse. Her finnes tips til høytlesing og gruppearbeid, samt hvordan man kan engasjere elever og foresatte med utgangspunkt i de parallellspråklige utgavene av «Ryddetid». Blant ressursene er også filmen «Opplesning av 'Ryddetid' på seks språk».

Barn som får høre og lese bøker på flere språk, lærer at lyder som ikke gir mening for dem, er ord som betyr noe for andre – nysgjerrigheten vekkes og forståelsen øker. For barn som er flerspråklige gir Ryddetid en mulighet til å bli kjent med seg selv og å forstå at morsmålet deres er minst like viktig som norsk.

RYDDETID

Hayder Jumaah, Hanna Bovim Bugge og Lina Undrum Mariussen pakker «Ryddetid»-bøker.

Sommeren 2024 sendte LSB ut bokpakker med parallellspråklige utgaver av «Ryddetid» til en rekke barnehager, skolebibliotek og asylmottak over hele landet som ønsket seg bøker. Ikke uventet var det særlig stor interesse for «Ryddetid» på ukrainsk, men også polsk, tigrinja og de samiske språkene var etterspurt. Bokpakkene inneholdt alle de tilgjengelige parallellspråklige utgavene, samt et følgebrev med informasjon om leselystprosjektet, og hvordan «Ryddetid» kan brukes i ulike former for lesestunder og vekke nysgjerrighet, stolthet og kunnskap om flerspråklighet.

KORT FORTALT

LSB samarbeider med ulike aktører på feltet, for å gjøre litteratur tilgjengelig for alle. Blant annet med Lesetimen og Leselyst på arbeidsplasser.

SAMARBEIDSPROSJEKTER

LSB samarbeider med ulike aktører for å gjøre litteratur tilgjengelig for alle.

Ny nordisk Barnebokkonferanse

Nordisk barnebokkonferanse (NBBK) har over flere år vært en samlende og førende drivkraft og møteplass for den nordiske barne- og ungdomslitteraturen. I august kom beskjeden fra Sølvberget i Stavanger om at NBBK legges ned. Det er mange som mener at vi fortsatt trenger en nordisk møteplass for barne- og ungdomslitteratur! Derfor går LSB, NBI og Foreningen !les sammen med Lillestrømbibliotekene og ser på mulighetene for å videreføre denne viktige møteplassen. De nordiske barnebokinstituttene og relevante samarbeidspartnere blir også invitert inn til dialog om mulig samarbeid. Ved å i enda større grad ha et nordisk og internasjonalt perspektiv på de mange sakene som opptar oss som jobber tett innpå barn og unges litteratur og medievaner, håper vi å kunne fortsette den gode kunnskapsdelingen og kompetansehevingen denne konferansen har hatt lang tradisjon for.

Foto: Sølvberget.

Leselyst på arbeidsplasser

LSB har vært en pådriver for å få til et pilotprosjekt om leselyst på arbeidsplasser, i samarbeid med LO. Med på prosjektet er også LO-forbundet Forfatterforbundet. Tanken var å starte med et lavterskelprosjekt som kan bygges ut med mer innhold og flere samarbeidspartnere i 2025.

Kristine T. G. Hardeberg leser i lunsjpausen på Bufetat Gjøvik.

Flere lokale LO-forbund var medarrangører på Lesetimen, og strømmet arrangementet ut til arbeidsplasser direkte fra Litteraturhuset. I desember ble det arrangert forfatterbesøk med samtaler på fire arbeidsplasser i Innlandet. Målet er at tiltaket er starten på et bredt og godt nasjonalt samarbeid mellom litteraturfeltet og arbeidstaker- og arbeidsgiverinstitusjoner.

Leseferdigheter og tilgang til relevant litteratur er viktige temaer for LO og Førstesekretær i LO, Julie Lødrup, sier følgende om samarbeidet: – Lesing er en grunnleggende ferdighet for fremtidens arbeidsliv, og det beriker livet. Vi er svært glade for samarbeidet med Leser søker bok og Forfatterforbundet.

Lesetimen

Sammen med Foreningen !les tok LSB i 2022 initiativ til å bli norsk samarbeidspartner i Read Hour. Vi valgte den norske tittelen Lesetimen. Lesetimen ble startet opp etter et initiativ i Finland i 2019 og har senere spredd seg til flere land. Lesetimen arrangeres 8. september hvert år, og med en kampanje i sosiale medier blir alle oppfordret til å lese en time denne dagen. I tillegg hadde LSB et eget arrangement, en «Leselunsj», som ble strømmet fra Litteraturhuset fredag 6. september.

Bærekraftsbiblioteket

Bærekraftsbiblioteket er et litteraturformidlingsprosjekt som er ment å gi barn og unge i alderen 6-12 år litteraturopplevelser og konstruktiv forståelse av FNs bærekraftsmål. Prosjektet ligger organisatorisk hos Norsk Barnebokinstitutt, og LSB er samarbeidspartner. LSB har laget egne ressurssider til Bærekraftsbiblioteket. Her får LSB-bøker som er med i prosjektet, et ekstra løft. På ressurssiden finnes blant annet tips til hvordan bøkene kan formidles.

Arendalsuka

LSB og Foreningen !les hadde ansvaret for en debatt under Arendalsuka. Debatten hadde tittelen «Leselyststrategi?» og tok utgangspunkt i den nylige lanserte leselyststrategien. Panelet med Even Aleksander Hagen (AP), Hege Bae Nyholt (Rødt) og Margret Hagerup (H) ble ledet av Lars Petter Sveen. Debatten var fullsatt og ble også strømmet. Flere litteraturorganisasjoner var medarrangører.

Jury-arbeid

LSB var representert i juryen for Riksmålsprisene. I 2024 gikk barne- og ungdomsprisen til Alexander Kielland Krag for romanen «Aldri bedre» og prisen for skjønnlitteratur for voksne til Maria Kjos Fonn for boka «Margaret, er du i sorg».

KORT FORTALT

LSB har holdt digitale og fysiske kurs og foredrag for bibliotekarer, lærere, formidlere og andre i feltet.

KURS OG FORMIDLING

LSB har i løpet av 2024 holdt en rekke fysiske og digitale kurs, bokpresentasjoner og foredrag over hele landet, både for eget biblioteknettverk, for litteraturbransjen og for andre interesserte. Vi har blitt invitert til å snakke på eksterne seminarer og konferanser, og vi har organisert kurs og foredrag selv.

Flerspråklig skrivekollektiv

Etter at prosjektet Flerspråklig skriveverksted tok slutt i 2023, kom det et ønske fra deltagerne om et lignende lavterskeltilbud for deltagerne og andre interesserte. Ønsket var et fysisk rom der flerspråklige skribenter kunne møtes for å utveksle tanker, lese, skrive, gi hverandre tilbakemelding og få veiledning i skriveprosessen av rådgivere i LSB.

For å møte dette ønsket, arrangerte LSB i 2024 prosjektet «Flerspråklig skrivekollektiv». Tanken var å holde interessen oppe, samtidig som vi ikke hadde ressurser til å sette i gang et større prosjekt.

Skrivekollektivet ble arrangert på Litteraturhuset i Oslo, den første fredagen hver måned fra mars til november. De som ønsket å delta, kunne melde seg i forkant av hver samling uten å forplikte seg til flere samlinger.

Under samlingene ble det lagt stor vekt på skriveøvelser som skulle stimulere til flerspråklig skriving. Etter øvelsene leste skribentene hverandres tekster, ga tilbakemeldinger og utvekslet erfaringer. Hayder Jumaah ledet skriveverkstedene, mens Hanna Bovim Bugge deltok på vårsemesteret.

Flerspråklig skriveverksted.

Rådgivere laget øvelsene, deltok selv i skriveprosessen og delte erfaringer fra bokbransjen.

Oppmøtet varierte fra samling til samling, fra to til seks deltagere, men det alle samlingene hadde til felles var en opplevelse av mulighet til å utforske flerspråklig skriving og flerkulturell tematikk.

Prosjektet oppnådde målet sitt med å skape et rom for flerspråklig skriving og utforsking. Det flerspråklige skrivekollektivet ga oss i LSB innsikt i det skrivende flerspråklige miljøet i Oslo. Vi fikk også verdifulle erfaringer om det å skrive på forskjellige språk og det å være flerkulturell skrivende. Vi erfarte nok en gang at flerspråklighet har en positiv påvirkning på skjønnlitterær utforsking og produksjon. Flerspråklige skribenter låner språk, erfaringer, og emosjoner fra de ulike språkene og skaper unike synergieffekter mellom kulturer. Mange opplever å gå på skattejakt i egne erfaringer og i sammenhenger langt utenfor oss selv. Gjennom flerspråklig skriving kan vi komme nærmere unike flerkulturelle erfaringer og historier som er berikende for litteratur-Norge.

FORELESNINGER OG FOREDRAG I 2024

- Foredrag om LSB, «best practice» og lesefremmede aktivitet for ungdommer og unge for ca. 15 polske deltagere fra et EU-prosjekt på studietur på Det flerspråklige bibliotek ved Nasjonalbiblioteket.
- Foredraget «Lesing for alle! Parallellspråklige bøker som inngang til språkglede, leseglede og leseferdigheter» under Profesjonskonferansen for lærere ved Universitetet i Sørøst-Norge.
- Heldags fagseminar om universell utforming for bachelorstudenter i design v/ Høyskolen Kristiania/Westerdals. Oppfølging (fire studiedager) av bachelorstudenter i emnet universell design i etterkant av fagseminaret.
- Heldags undervisningsopplegg for førsteårsstudentene ved illustrasjonslinja, Fagskolen Kristiania, om universell utforming og samspill mellom ord og bilde.
- «Se og Les» i Bergen: Tre timers kurs på forseminaret for lærere og bibliotekarer om hvordan lærere kan bruke det digitale leselystprosjektet Krysspunkt.
- «Se og Les» i Bergen: Foredraget «Inn i verden – om flerspråklig litteratur» under forelesningsrekka «Størst».

- Tøyen skole: Foredrag for lærere om LSB, lesing for alle og Boksøk.
- Heldags workshop for masterstudentene ved NBI om LSB sitt Bok for alle-rammeverk.
- Digitalt foredrag under inspirasjonssamling for ansatte ved Arendal biblioteks filialer om Boksøk, 100-lista, flerspråklig formidling og LSBs digitale ressurser for bibliotekene.
- Foredrag om LSBs arbeid for studenter ved Fagskolen for bokbransjen.
- Webinar for pilotbibliotekene i prosjektet Books without borders samt andre bibliotek i Trøndelag om LSBs arbeid, med særlig fokus på Boksøk, bokutvikling, formidlingsprosjekt, Lesevennordningen samt kunnskapsformidling gjennom hjemmesider og nyhetsbrev.
- Webinar til pilotbibliotekene og andre interesserte bibliotekarer om parallellspråklige bøker og hvordan de kan brukes i biblioteket, på voksenopplæringen og på skolen.
- Foredrag for bibliotekarstudentene (2. års, fordypning i formidling) på Oslo Met, med fokus på leselystprosjektene Ryddetid, Krysspunkt og BokBlink.
- Foredrag for bibliotekarstudenter (2. års, formidling) på Oslo Met. Tema: Boksøk og bokutvikling.

- Foredrag på Teams om Boksøk og BokBlink for skolebibliotekarer fra hele landet. En gruppe fylkesbibliotekansatte fra hele landet jobber med kompetanseheving og rådgivning til bibliotekarer i videregående skole.
- Inspirasjonssamling for Lesevenner og bibliotekarer ved Innlandet fylkesbibliotek med 15 deltagere.
- Foredrag om LSBs arbeid med særlig vekt på formidling for barn og unge, for en gruppe svenske bibliotekarer fra Kumla bibliotek i Sverige som var på studietur til Norge.
- Kort foredrag om serien «Parallell» og leselystprosjektet Krysspunkt under «Hele Osloskolen leser: Fagdag om lyrikk» for lærere og skolebibliotekarer (VGS og voksenopplæring) på Deichman Tøyen. Sadik Qaka leste fra «Bestemors bok» på norsk og albansk.
- Digitalt møte med Molde bibliotek og Lesevenner i forbindelse av markeringen av 10-års jubileet for Lesevenner.
- Foredraget «Lesedriv for leselyst», om å utvikle historier som skaper mestring, motivasjon og leselyst, på fagseminaret: Skrivekunst for leselyst.
- Fagseminaret Skrivekunst for leselyst, i samarbeid med NBI. Følgende foredragsholdere deltok: Dr. Barbara Cooke and Dr. Kerry Featherstone med innlegget: «Aha!» How to generate dopamine through problem-solving in reading and writing.

Eivor Vindenes fra LSB med innlegget: «Lesedriv for leselyst». Lege Marte Roa Syvertsen med innlegget: «Ungdomshjernen – hva forfattere bør vite for å få ungdomshjernen hekta». Manusforfatter og regissør i NRK, Knut Næsheim, med innlegget: «Kjenn ditt publikum». Bjørn Rørvik og Endre Lund Eriksen med: «Forfatternes hemmeligheter» og til sist ledet Steffen Sørum samtalen «Hva ungdom vil ha» der de viktigste ekspertene – ungdommene selv – kom til ordet og fortalte hva de ønsket seg i og av en bok.

KORT FORTALT

LSB bidrar internasjonalt til å spre kunnskap om hvordan foreningen arbeider med bokutvikling.

INTERNASJONALT ARBEID

Erasmusprosjektet Books Without Borders er et flerårig prosjekt med mål om å få flere ikke-lesende voksne til å oppsøke biblioteket for å lese, lære og utdanne seg selv til å bli aktive deltagere i samfunnet.

Prosjektperioden er 2023-2025, og partnere i prosjektet er: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (Polen), Fundacja Powszechnego Czytania (Polen), Stadt Bibliothek Köln (Tyskland), Ukrainian Library Association (Ukraina), Trøndelag fylkesbibliotek (Norge) og LSB (Norge). Rådgiverne Hanna Bovim Bugge og Eivor Vindenes deltar fra LSB.

Prosjektet har hatt flere internasjonale samarbeids-møter med workshops med Staff Training, interne og eksterne foredrag, deling av Best Practice, utvikling av digitale håndbøker og nettressurser, samt utvikling av parallellspråklige bøker for voksne. I løpet av perioden er det gjennomført til sammen fem programmer med Staff Training. Staff Training #5, ble holdt i Warszawa 12.-15. april. Rådgiverne Eivor Vindenes og Hanna Bovim Bugge deltok fra LSB. På dette møtet deltok også, for første gang siden prosjektet startet, den ukrainske deltageren (fra Ukrainian Library Association).

På møtet besøkte vi blant annet Warszawas eldste bibliotek, Nasjonalbiblioteket og et nyoppstartet bibliotek inne i et kjøpesenter. Av den voksne befolkningen i Polen er hele 60 % såkalte «non-readers». Vi fikk også høre en rekke interessante foredrag, blant annet om forskning på fordelene ved å lese og forskning på lesefremmende metodikk i skolen.

Vi startet også evaluering av Staff Training-delen og hadde mange nyttige diskusjoner.

Dette var det siste Staff Trainings-møtet og prosjektet gikk nå inn i siste fase, ferdigstilling av verktøy for opplæring av bibliotekarer. Ulike pilot-bibliotekarer i hvert land er valgt ut for å delta i første del av opplæringen og implementeringen. Trøndelag fylkesbibliotek har hovedansvar for denne delen i Norge.

LSB sin hovedoppgave i løpet av 2024 har vært å bidra til å ferdigstille digitale håndbøker for bokutvikling og Boksøk for voksne, i tillegg til å samle og skrive om aktuelle lesefremmende aktiviteter for voksne i bibliotekene (eksempler fra alle prosjektlandene). Dette dokumentet (som først het Toolkit, er nå omdøpt til Guidebook) skal fungere som utgangspunkt når hvert land skal «lage, finne og spre» litteratur for voksne i sitt område. Dokumentet er skrevet på engelsk, og skal i neste årsperiode oversettes til norsk, polsk, tysk og ukrainsk.

Prosjektet har også som mål å utvikle til sammen 12 bøker for voksne. To av disse skal være på ukrainsk/norsk og utvikles i Norge, i regi av LSB. Vi har igangsatt utvikling av to bøker: En illustrert bok på ukrainsk/norsk for voksne med den norske forfatteren Linda Klakken som skal utgis på Magikon forlag og en parallellspråklig diktsamling på ukrainsk/norsk for voksne som er utviklet innen rammene for «Parallell» i samarbeid med Aschehoug Forlag. Bøkene skal utgis høsten 2025.

Hovedfokuset i 2024 har vært utvikling av bøker og undervisningsmateriell, og opplæring av bibliotekarer i hvordan de kan «lage, finne og spre» litteratur og leselyst blant voksne, særlig voksne med lesevansker, voksne andrespråkslesere, eldre voksne og «non-readers».

Books Without Borders er et europeisk samarbeid mellom seks organisasjoner og institusjoner. Her fra gruppens planleggingsmøte i Trondheim høsten 2023 (fra venstre): Nicole James (Stadtbibliothek Köln), Katarzyna Konopka (FPC), Maria Deskur (FPC), Hanna Bovim Bugge (LSB), Mette Vaag (Trøndelag fylkebibliotek), Katja Marx (Stadtbibliothek Köln), Katarzyna Morawska (FRSI), Małgorzata Makowska (FRSI), Hannelore Vogt (Stadtbibliothek Köln), Eivor Vindenes (LSB) og Malin Kvam (Trøndelag Fylkesbibliotek).

Videokurs til Books Without Borders

Det ble produsert fire engelskspråklige kursvideoer med LSB-ansatt Hanna Bovim Bugge. Disse videoene er en tilleggsressurs til «Books for All: How to develop, use and share universally designed literature guidebook», som er utviklet til Books Without Borders-prosjektet. Videoene har temaene: «Why read», «reasons to struggle with reading», «Books for everyone: How to find and create Universally Designed books» og «Books for everyone: Why universally designed books». Videoene ligger ikke ute offentlig, men er tilgjengelig for de som får tildelt lenke.

ORGANISASJON

Styret

Årsmøtet den 23. mai 2024 valgte dette styret for Leser søker bok:

Lena Jensen (styreleder)
Gerd Berget (nestleder)
Per Ragnar Møkleby (styremedlem)
Marius Fossøy Mohaugen (styremedlem)
Ayse Koca (styremedlem)
Synne Sun Løes (varamedlem)
Camilla Sørbye (varamedlem)

Administrasjon

Leser søker bok har kontorer på Litteraturhuset i Oslo.
Ved utgangen av 2024 hadde foreningen ni ansatte fordelt på 6,6 stillinger.

I 2024 var disse ansatte hos oss:

Monica Helvig (daglig leder)
Brit Bildøen
Hanna Bovim Bugge
Tone Holmen
Hayder Jumaah
Signe Lind
Lina Undrum Mariussen
Anders Reff
Eivor Vindenes

Medlemmer i Leser søker bok

Den norske Bokhandlerforening
Den norske Forfatterforening
Den Norske Forleggerforening
GRAFILL
Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Dysleksi Norge
ISAAC Norge
Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger
Lydbokforlaget
Norsk barnebokinstitutt
Norsk Bibliotekforening
Norsk Forbund for Utviklingshemmede
Studieforbundet AOF
Landsorganisasjonen i Norge

Leser søker bok - Resultat for 2024

	Note	2024	2023
Driftsinntekter			
Driftstilskudd offentlig	2	10 048 796	9 246 320
Kontingent medlemsorganisasjonar		100 500	100 500
Andre inntekter		134 577	3 879
Sum driftsinntekter		10 283 873	9 350 699
Driftskostnader			
1. Utvikling og rådgivning		1 438 536	1 018 778
2. Bibliotek og formidling		968 530	739 995
3. Prosjekter		5 314 973	654 812
4. Drift	3	2 500 647	6 910 296
Tap på fordringer			
Sum driftskostnader		10 222 687	9 323 881
Driftsresultat		61 186	26 818
Finansinntekter		21 934	14 637
Finanskostnader		686	1 347
Sum finanskostnader		21 248	13 290
Årsresultat		82 435	40 108
Disponering av årsresultat			
Overført til annen egenkapital		82 435	40 108
Sum disponert	4	-82 435	-40 108

Leser søker bok - Balanse for 2024

	Note	2024	2023
Eiendeler			
Nettsider		159 000	159 000
Avskrivning nettsider		-159 000	-159 000
Innredning til lokaler		26 106	26 106
Avskrivning til lokaler		-26 106	-26 106
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende		36 650	36 650
Avskrivning kontormaskiner		-36 650	-36 650
EDB utstyr		239 523	239 523
Avskrivning EDB utstyr		-239 523	-239 523
Sum anleggsmidler	5	0	0
Forskudd leverandører		125 334	0
Andre fordringer		708 251	13 827
Sum korts. fordringer		833 585	13 827
Bank innskudd	6	1 833 949	2 986 105
Sum omløpsmidler		2 667 534	2 999 932
Sum eiendeler		2 667 534	2 999 932

Leser søker bok - Balanse for 2024

	Note	2024	2023
Egenkapital og gjeld			
Lønnsgarantifond		80 000	80 000
Annen egenkapital	4	889 831	889 831
Overført resultat		82 435	40 100
Sum egenkapital		1 052 266	969 831
Leverandørgjeld		339 980	439 609
Skyldig offentlig avgifter/skattetrekk		354 951	365 771
Skyldige feriepenges		485 336	471 627
Kortsiktig gjeld/avsatte-påløpte kostn.	7	435 000	379 297
Ubrukte prosjektmidler	2	0	373 797
Sum kortsiktig gjeld		1 615 268	2 030 102
 Sum egenkapital og gjeld		 2 667 534	 2 999 932

Styret for Leser søker bok
Oslo 31.12.2024
12. mai 2025

Lena Jensen
styreleder

Gerd Berget
nestleder

Marius F. Mohaugen
styremedlem

Ayse Koca
styremedlem

Per Ragnar Møkleby
styremedlem

Hanna Bovim Bugge
konstituert daglig leder

Leser søker bok - Noter for 2024

Note 1: Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Driftsinntekter
Driftsinntekter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld
Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn

Omløpsmidler
Omløpsmidlervurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet, uten hensyn til eventuelle senere renteendringer

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene. I tillegg er det foretatt en generell avsetning for å dekke tapsrisiko som ikke var kjent på vurderingstidspunktet.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved vår anskaffelse av driftsmidlet. Innredning i leide lokaler balanseføres og avskrives over leiekontraktens løpetid

Pensjoner
Selskapet har kollektiv (sikret) pensjonsordning for ansatte. Ordningen er en innskuddsplan, dvs. at selskapet ikke har ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller. Forskuddsbetalte innskudd bokføres som eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

	2024	2023
Note 2: Driftstilskudd		
2.1 Mottatt støtte		
Nasjonalbiblioteket/Kulturrådet, driftsstøtte	9 050 500	8 635 000
Nasjonalbiblioteket, Driftstilskudd	-	-
Kulturdepartement/Sparebankstiftelsen, Prosjektmidler	134 577	295 320
Stiftelsen Fritt ord	-	-
Prosjektmiddel Utdanningsdirektoratet	466 796	316 000
Sum	9 651 873	9 246 320
Påløpte prosjektmidler	632 000	-
Ubrukte prosjektmidler	-	373 797
	10 283 873	9 620 117

	2024	2023
Note 3: Ansatte, godtgjørelse mv		
3,1 Spesifikasjon av lønnskostnad		
Lønninger	4 006 491	3 637 688
Feriepenges	485 335	441 686
Refusjon sykepenger	0	0
Arbeidsgiveravgift	683 162	630 255
Pensjonskostnader	371 349	362 524
Yrkesskadeforsikring	21 493	14 708
Andre personalkostnader	77 131	98 870
Sum lønnskostnad	5 644 961	5 185 731

Antall årsverk	7	6
----------------	---	---

3,2 Utbetalinger til ledende personer		Daglig leder	Styret
Lønn/feriepenges	919 291	24 800	
Annen godtgjørelse	21 086		
Sum	940 377	24 800	

3,3 Obligatorisk tjenstepensjon

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

3,4 Spesifikasjon av honorarer til revisor

	2024	2023
Kostnadsført revisjonshonorar for 2024 utgjør kr 52 144,- fordelt som følger:		
Lovpålagt revisjon	52 144	49 556
Sum	52 144	49 556

Note 4: Egenkapital

	Lønns- garantifond	Udekket tap	Annen EK	Sum
Egenkapitel 31.12.23	80 000	-	889 830	969 830
Åretsresultat	-	-	82 435	82 435
Egenkapital 31.12.24	80 000	0	972 265	1 052 265

Note 5: Driftsmidler

	Nettsider	Innredninger	Inventar	EDB Utstyr	Sum
Anskaffelseskost 1.1.2023	159 000	36 650	26 106	239 523	461 279
Tilgang i året	-	-	-	-	-
Avgang i året	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.2024	159 000	36 650	26 106	239 523	461 279
Akk. Avskrivninger 1.1.2023	159 000	36 650	26 105	239 524	461 279
Årets ordinære avskrivninger	-	-	-	-	-
Avgang i året	-	-	-	-	-
Akk. Avskrivninger 31.12.2024	159 000	36 650	26 106	239 523	461 279
Balanseført verdi pr. 31.12.2024	-	-	-	-	-

Note 6: Bundne midler

	2024	2023
I posten bankinnskudd, kontanter og lignende inngår:		
Skattetrekkskonto	185 768	176 048
Lønnsгарantifond	80 000	80 000
Sum	265 768	256 048

Note 7: Kortsiktig gjeld-påløpte kostnader

	2024	2023
Skyldig fagforeningstrekk	-	-
Avsatt styrehonorar inkl aga	0	28 297
Påløpt utviklingsstøtte	-435 000	-335 000
Påløpt utgivningsstøtte	-	-
Påløpte honorarer	0	0
Påløpte kostnader	0	0
Sum	-435 000	-306 703

Note 9: Standard Regnskapsoppsett

	Note	2024	2023
Inntekter			
Driftstilskudd		9 050 500	8 635 000
Prosjektmidler		1 098 796	611 320
Andre inntekter		134 577	104 379
		<u>10 283 873</u>	<u>9 350 699</u>
Varekostnader		-	-
Lønnskostnader	2,1	<u>5 644 960</u>	<u>5 552 973</u>
Avskrivninger	7	<u>0</u>	<u>0</u>
Annen driftskostnad		<u>4 577 724</u>	<u>3 770 905</u>
Driftsresultat		<u>61 187</u>	<u>26 820</u>
Finansinntekter		<u>21 934</u>	<u>14 637</u>
Finanskostnader		<u>686</u>	<u>1 347</u>
Driftsresultat		<u>82 435</u>	<u>40 110</u>

Omslaget er basert på fotografier tatt av Signe Lind og bearbeidet av Øyvind Johannessen. Forsiden er inngangen til LSBs lokaler på Litteraturhuset i Oslo og baksiden er døren inn til LSBs kontorer. LSB flytter til nye lokaler i Torggata 5 i 2025.

Leser søker bok

2003 – 2025

Leser søker bok
Litteraturhuset
Wergelandsveien 29
0167 Oslo

Tlf: 22 54 75 00
post@lesersokerbok.no
boksøk.no
lesersokerbok.no